

POZNAJ BIBLIĘ
Podsumowanie poszczególnych
Ksiąg Biblii

Zeszyt 3

W a r s z a w a
1970

PODSUMOWANIE POSZCZEGÓLNYCH KSIĄG BIBLI

/ Ogólny zarys Pisma Świętego w czternastu rozdziałach /

William MacDonald

Spis treści

Rozdział	Strona
Wstęp	98
Instrukcja	99
1. I Mojżeszowa - II Mojżeszowa	101
2. II Mojżeszowa /cd./ - V Mojżeszowa	105
3. Księga Jozuego - Księga Ruty	112
4. I Samuelowa - II Królewska	118
5. I Kronik - Estera	125
6. Job - Pieśń nad pieśniami	130
7. Izajasz - Daniel	134
8. Ozeasz - Micheasz	140
9. Nahum - Malachiasz	144
10. Ewangelie	149
11. Dzieje apostołskie - II do Koryntian	158
12. Do Galatów - I do Tesaloniczan	164
13. II do Tesaloniczan - Hebrajczyków	169
14. Jakuba - Objawienie	173

Wstęp

Książka ta została napisana w pierwszym rzędzie dla dwóch rodzajów ludzi.

Najpierw jest ona dla tych, którzy bardzo mało lub nic nie wiedzą o Biblii, ale którzy chcieliby się zaznajomić z tą Księgą ksiąg. Wielu jest takich ludzi, którzy uczciwie podchodzą do Pisma Świętego, z prawdziwym pragnieniem poznania go, ale zniechęcają się dużymi rozmiarami tej Księgi, jak również zrozumieniem tego, o czym ona pisze. Czują oni, że gdyby tylko mieli ogólne podsumowanie treści Biblii, łatwiej by się ją czytało i rozumiało.

Wydano staraniem Prezydium Rady
Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego
w Polsce
Redagował Zespół

W tej książce spróbowano zatem dać zwięzły zarys treści Słowa Bożego.

Następnie jest ona dla tych, którzy znają poszczególne wydarzenia biblijne, którzy nie wiedzą, jak je zebrać razem i przystosować do historycznego tła. Np. wielu ludzi słyszało od najwcześniejszego dzieciństwa opowiadanie o Danielu w lwiej jamie, lecz nie byłoby w stanie wytłumaczyć ani czasu ani miejsca tego wydarzenia w zapisie poczynił Boga ze swym ludem, Izraelem. Dla tych ludzi dobre opowiadania biblijne są ukazane w ich właściwym miejscu z wytłumaczeniem ich ważności w ówczesnych czasach.

Będzie oczywistym dla każdego studiującego, że te lekcje zajmują się tylko tym, co można by nazwać punktami szczytowymi Biblii. W rzeczywistości my wierzymy, że ilość opuszczonych danych i liczba pytań pozostawionych bez odpowiedzi sprawia, że studiujący będzie czuł zdecydowaną potrzebę, aby studiować Biblię bardziej dogłębnie - po przeczytaniu tej książki. Mamy także nadzieję, że książka ta może się okazać pomocną dla pracowników wśród dzieci i młodzieży. W celu wydobycia jak największych korzyści z książki czytelnik powinien przeczytać urywek Pisma Świętego pokrywający się z każdym rozdziałem.

INSTRUKCJE

Na końcu każdego rozdziału znajduje się test. Gdy skończysz studiowanie rozdziału, staraj się odpowiedzieć na pytania, w miarę możliwości z pamięci. Lecz, gdy nie jesteś pewny co do tych odpowiedzi, możesz zaglądnąć do tekstu lub do Biblii.

Podstawą pytań jest zarówno treść rozdziału jak również sama Biblia. Jeśli test wymaga zaglądnienia do Biblii, odnośniki wskażą ci, w przybliżeniu, gdzie zaglądnąć.

Zauważysz, że nie żąda się od studiujących przeczytania całej Biblii w celu zrobienia wszystkich testów. Jednakże powinno być oczywistym, że wartość studium w dużym stopniu będzie zależeć od znajomości Pisma Świętego.

KRAJE, O KTÓRYCH JEST MOWA W PIERWSZYCH KSIĘGACH BIBLI

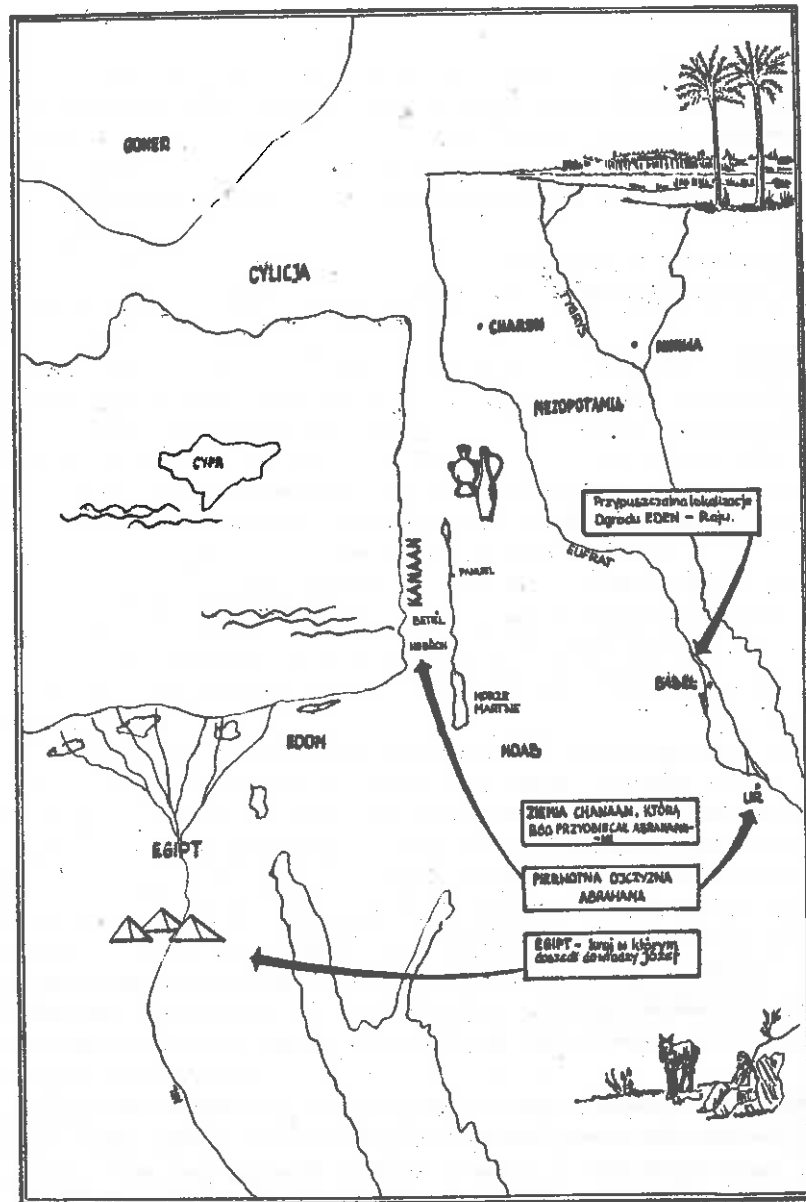
Objaśnienie napisów: Prawdopodobne położenie Edenu /Raju/

Ziemia Kanaan, którą Bóg obiecał Abrahamowi

Ur - pierwotny dom rodzinny Abrahama

Egipt - kraj, w którym Józef doszedł do władzy

KRAJE, O KTÓRYCH JEST MOWA W PIERWSZYCH KSIĘGACH B I B L I I

R O Z D Z I A Ł 1

Genesis /1 Mejszeszowa/
/ znaczy "Początek"/

Biblia nie jest historią świata czy rodzaju ludzkiego. Materiał stanowiący treść został debrany przez Boga, by pokazać rozwój Jego celów w stosunku do człowieka i jego zbawienia. Dlatego też poważniejsze historyczne wydarzenia są pominięte, a niektóre pomniejsze uwzględnione, ponieważ odnoszą się one do Bożych celów.

Podstawowe tematy, z którymi mamy do czynienia w pierwszej księdze Biblii, to stworzenie, upadek, potop, Abraham, Izaak, Jakub i Józef.

Jedynym spolegliwym stwierdzeniem pochodzenia człowieka i świata, w którym on żyje, jest podane w pierwszych dwóch rozdziałach Genesis. Potem następuje wzmianka o wejściu grzechu do rodzaju ludzkiego w ogrodzie Eden-przez Adama i Ewę. W tym czasie Bóg dał obietnicę przyjścia Chrystusa /3,15/. Przez resztę starotestamentowego opowiadania możemy śledzić ludzką genealogię Zbawiciela świata; jest to jeden z najważniejszych wątków Biblii.

Całe wieki po upadku, ludzka kariera szła ustawicznie w dół, aż do czasu, gdy Bóg zesłał potop na ziemię i zniszczył wszystkich jej mieszkańców za wyjątkiem Noego i jego rodziny. Te wydarzenia miały miejsce najmniej 1600 lat po stworzeniu Adama, a może i więcej.

W rozdziale 12 Bóg powołał Abrahama z Ur Chaldejskiego, leżącego w kraju, który Biblia nazywa Babilonią, obecnie znanym jako Irak, w 400 lat po Noem. To jest ważne, ponieważ wydarzenie to jest początkiem wybranego narodu Bożego - Izraela. Bóg przyrzekł Abrahamowi, że będzie ojcem wielkiego narodu, że Mesjasz będzie jego potomkiem i że jego naród otrzyma ziemię Kanaan na własność. Równocześnie prawie cała reszta opowiadań Starego Testamentu jest poświęcona Bożemu postępowaniu z Jego narodem.

Również zaczynając od 13 rozdziału, miejscem większości wydarzeń będzie ziemia Kanaan za wyjątkiem dwu głównych tułaczek, o których będzie mowa.

Następnie dowiadujemy się o synu Abrahama, Isaaku - jego urodzeniu, jego ujściu śmierci na górze Moria i jego małżeństwie z Rebeką. Ich dwaj synowie to Esaw i Jakub, i ten drugi teraz obejmuje już główną rolę.

Zostałe zapisanych wiele wydarzeń z życia Jakuba, a wszystkie są pełne cennych pouczeń dla czytelników. Jednak ważnym faktem dotyczącym go, o ile chodzi o rozwój historii, jest to, że był on ojcem dwunastu synów, którzy z kolei stali się głowami znanych dwunastu pokoleń izraelskich, skąd o całym narodzię odąd jest mowa jako o Izraelu. A oto - od najstarszego do najmłodszego:

1. Ruben	5. Dan	9. Issachar
2. Symeon	6. Naftali	10. Zebulen
3. Lewi	7. Gad	11. Józef
4. Juda	8. Aser	12. Benjamin

Następnie opowiadanie jest związane z Józefem. Nie był on przedkiem Pana Jezusa Chrystusa, ale w swym życiu i pracy reprezentuje on więcej cech i podobieństw do Zbawiciela, aniżeli którakolwiek starotestamentowa postać. Chociaż kochany przez swego ojca, Józef był znienawidzony przez swych braci i sprzedany przez nich karawanie kupców, jadących do Egiptu. W tym kraju wkrótce się wybił, osiągając wysokie stanowisko w rządzie faraona. Gdy kilka lat później głód nawiedził Kanaan, synowie Jakuba usłyszeli, że w Egipcie jest żywność, pojechali tam i w końcu cała rodzina się tam przeprowadziła. 1 Mojż. kończy się na śmierci Józefa, około 270 lat po powołaniu Abrahama.

E X O D U S

/2 Mojż. znaczy "Wyjście"/

Pe śmierci Józefa nowy faraon objął władzę w Egipcie. Był on nieprzyjaźnie nastawiony do Izraelitów i zrobił z nich niewolników. W tych latach Bóg powołał Mojżesza, by stanął przed faraonem i zażądał wolności dla Izraelitów, by mogli wrócić do Kanaanu. Gdy władca odmówił, Bóg zesłał dziewięć plag na Egipt, ale żadna z nich go nie przekonała; nie chciał puścić narodu.

W końcu Bóg zapowiedział dziesiątą plagę - śmierć syna pierwsorodnego w każdym domu egipskim, nie chronionym przez krew baranka paschalnego.

Egipcjanie nie zastosowali się do żądań Bożych, więc śmierć nawiedziła każdą rodzinę. Izraelici mając krew na drzwiach - ocalałi. Pod dowództwem Mojżesza opuścili Egipt w wielkim po-

piechu z armią faraona podążającą za nimi. Bóg cudownie rozdzielił wody Morza Czerwonego, tak, że Jego naród mógł przejść na drugi brzeg, a ścigająca armia próbująca doścignąć Izraelitów, została zatopiona.

Rodzina Abrahama, przez Izaaka jego syna i Jakuba, jego wnuka, stała się teraz narodem liczącym około dwa miliony osób, zjednoczonym i zorganizowanym w celu odbycia podróży do Ziemi Obiecanej. Pomyśl o tym ogromnym zastępie maszerującym przez wielkie pustkowia, ze stadami owiec i trzodami, i obozującym po drodze w różnych punktach. Bóg prowadził swój lud słupem chmury za dnia i słupem ognistym w nocy. On też cudownie zaopatrywał ich w żywność przez deszcz manny z nieba, która była małą, okrągłą białą substancją, którą Izraelici znajdowali na ziemi każdego ranka - z której sporządzali chleb względnie ciastka. Trzy miesiące po wyjściu z Egiptu, przybyli na pustynię Synaj, gdzie mieli zostać przez pewien czas.

T e s t nr 1

I Mojżeszowa - II Mojżeszowa 18

W rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Według I Mojżeszowej 17 rozdziału wiek Abrahama, gdy się urodził Izaak, wynosił w przybliżeniu:
 - a/ 100 lat
 - b/ 80 lat
 - c/ 40 lat
 - d/ 23 lata
2. Bóg stworzył człowieka w -
 - a/ pierwszym dniu
 - b/ czwartym dniu
 - c/ szóstym dniu
 - d/ siódmym dniu
3. Najwybitniejszą osobą w odcinku I Mojżeszowej 37 do końca tej księgi jest -

- a/ faraon
 - b/ Jakub
 - c/ Benjamin
 - d/ Józef
4. Od II Mojżeszowej 13 do II Mojż.18 czytamy o podróży Izraela z Egiptu do -
- a/ Pustyni Synajskiej
 - b/ Kanaanu
 - c/ Morza Czerwonego
 - d/ Mara
- 5/ Wydarzenia pierwszych dwunastu rozdziałów II Mojżeszowej miały miejsce w -
- a/ Kanaanie
 - b/ Ur
 - c/ Egipcie
 - d/ Pustyni Synajskiej
- 6/ Już w I Mojż.3 jest mowa o Chrystusie jako o -
- a/ Lwie z pokolenia Judy
 - b/ Słudze Jahwy
 - c/ Aniele Bożym
 - d/ Nasieniu kobiety
- 7/ Przyczyna dla której Bóg zesłał potop jest podana w I Mojżeszowej w -
- a/ rozdziale 4
 - b/ rozdziale 6
 - c/ rozdziale 8
 - d/ rozdziale 13
- 8/ Rozdział 22 I Mojżeszowej jest ważny ponieważ jest tam opisane:
- a/ urodzenie się Izaaka
 - b/ małżeństwo Rebeki
 - c/ jak Izaak został wybawiony od śmierci przez ofiarę zastępczą.

- d. Jak Ezaw sprzedał swe pierworodztwo.
9. Abraham był dziadkiem -
- a. Izaaka.
 - b. Jakuba.
 - c. Rubena.
 - d. Józefa.
10. Izraelici zostali wybawieni z niewolnictwa przez -
- a. plagę czyraków.
 - b. krew baranka.
 - c. plagę szarańczy.
 - d. plagę żab, które rozmnożyły się w całym kraju.

Rozdział 2

EXODUS /cd./

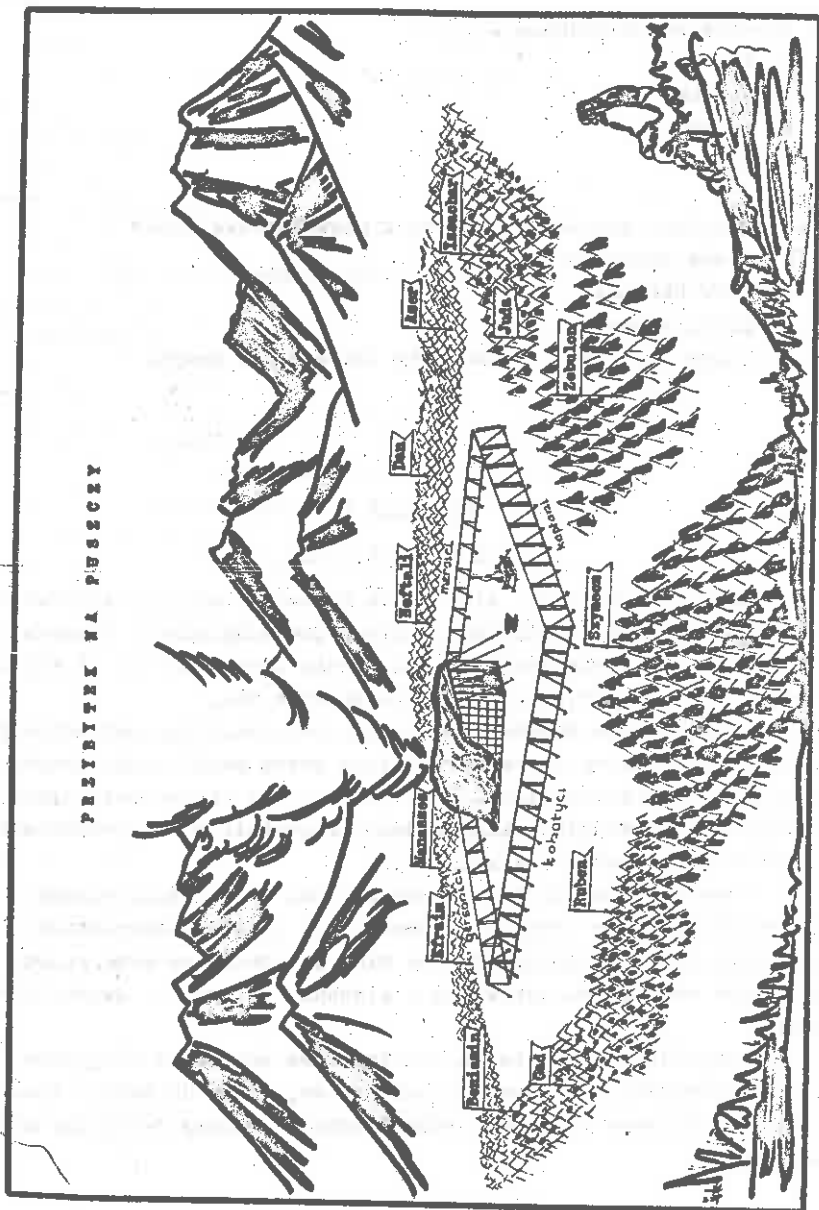
Izraelici rozłożyli się obozem niedaleko Góry Synaj, również zwanej Górą Horeb i położonej w dzisiejszym Egipcie. i obozowali tam blisko rok. I rzeczywiście wydarzenia zanotowane od II Mojż. 19 do IV Mojż. 10, 11, miały miejsce właśnie tam.

Teraz rodzina Abrahama stała się narodem, który potrzebował systemu praw, który by regulował jego postępowanie, gdy przybędzie do swej własnej ziemi. Lecz ponadto Bóg chciał swój naród nauczyć wiele ważnych lekcji o Swej świętości, o ich grzeszności i jak do Niego można się zbliżyć.

Przede wszystkim Bóg dał Mojżeszowi dziesięć przykazań przeznaczonych dla Izraela. Stanowią one podstawę wszystkich ludzkich rządów. Jako dodatek do nich dał On różne inne prawa, dotyczące obowiązków człowieka w stosunku do Boga i swych bliźnich.

Następnie Bóg dał bardzo szczegółowe wskazówki dotyczące budowy przybytku, zbudowanego jak namiot, gdzie On będzie spotykał się ze Swym narodem i który dlatego stworzy religijny ośrodek narodu.

PRZYBYTEK NA PUSZCZY

PRZYBYTEK NA PUSZCZY

Materiały użyte przy budowie przybytku i wyposażeniu wewnątrz - a jeśli chodzi o ścisłość - wszystkie rzeczy z nim związane, były charakterystyczne dla Osoby i pracy Pana Jezusa, który miał przyjść.

Ścisłe związane z przybytkiem było kapłaństwo. Dlatego Bóg następnie zarządził, by kapłani zostali wzięci z pokolenia Lewiego i rodziny Aarona, brata Mojżesza. Ich ubiory, praca i ceremonie związane z wstąpieniem do urzędu kapłańskiego, są drobniaczково opisane.

Podczas gdy Mojżesz był jeszcze na Górze Synaj, otrzymując przykazania od Boga, naród izraelski złamał prawo, robiąc sobie złotego cielca i służąc mu. Gdy Mojżesz wrócił i zobaczył to, rozbił kamienne tablice, na których było napisane prawo, a następnie błagał Boga, by nie zniszczył narodu. Potem Bóg dał znów Mojżeszowi prawo na górze, tym razem z przyrzeczeniem udzielenia łaski i litości.

Teraz naród zaczął przychodzić z dobrowolnymi ofiarami i podjął się budowy przybytku. Gdy został on ukończony, kapłani zostali wyodrębnieni i ubrani, i gdy wszystko było gotowe, jasna świecąca chmura pokryła namiot, wskazując na Bożą obecność ze swym ludem. 2-ga Mojż. jest wypełniona pouczającymi obrazami naszego własnego życia.

1. Pascha mówi o zbawieniu przez krew Chrystusa.
2. Przejście przez Morze Czerwone obrazuje chrześcijańskie pożegnanie ze światem i życie w praktycznym oddzieleniu od niego.
3. Przybytek i prace z nim związane mówią, jak wierzący zbliża się do Boga w uwielbianiu.
4. Kapłaństwo obrazuje jak wielki Arcykapłan, Pan Jezus, reprezentuje nas przed tronem Bożym.

LEWITICUS / od imienia Lewi/
/3 Mojżeszowa/

Ta księga jest podręcznikiem instrukcji dla kapłanów, danym Mojżeszowi przez Pana. Słowa te wyrzekł w przybytku, podczas gdy naród wciąż jeszcze obozował pod Górą Synaj. A oto podsumowanie treści tej Księgi:

1. Pięć ofiar - palona, śniedna, spokojna, w okupie za grzech i wykroczenie - które naród miał przynieść do Pana jako ofiarę przez kapłanów. Wszystkie one przedstawiają w różny sposób

śmierć Chrystusa.

2. Ceremonie, których kapłani musieli przestrzegać, by uczynić ich godnymi spełnienia ich ważnych obowiązków.

3. Prawo dotyczące zwierząt, których mogli używać Izraelici jako pożywienie i innych zwierząt, jak świnie, które były nieczyste.

4. Prawo dotyczące osobistej czystości i niewinności mężczyzn i kobiet.

5. Wskazówki dotyczące wykrywania i leczenia trądu.

6. Przepisy dotyczące wielkich uroczystości, świętych dni narodu, takich jak:

a/ Sabat,	e/ Zielone Świątki,
b/ Święto Paschy,	f/ Święto Trąb,
c/ Święto Przaśnego Chleba,	g/ Dzień Pojednania,
d/ Święto Pierwocin,	h/ Święto Namiotów.

NUMERI /IV Mojż./

Jak już wspomniano, wydarzenia opisane od IV Mojż. 1 do 10, 11 miały miejsce pod Górą Synaj. Te rozdziały opisują różne przygotowania narodu do spakowania się i wyruszenia do Kanaanu. Najważniejszą potrzebą było policzenie narodu, by mógł on zostać ustawiony w odpowiednim porządku do marszu.

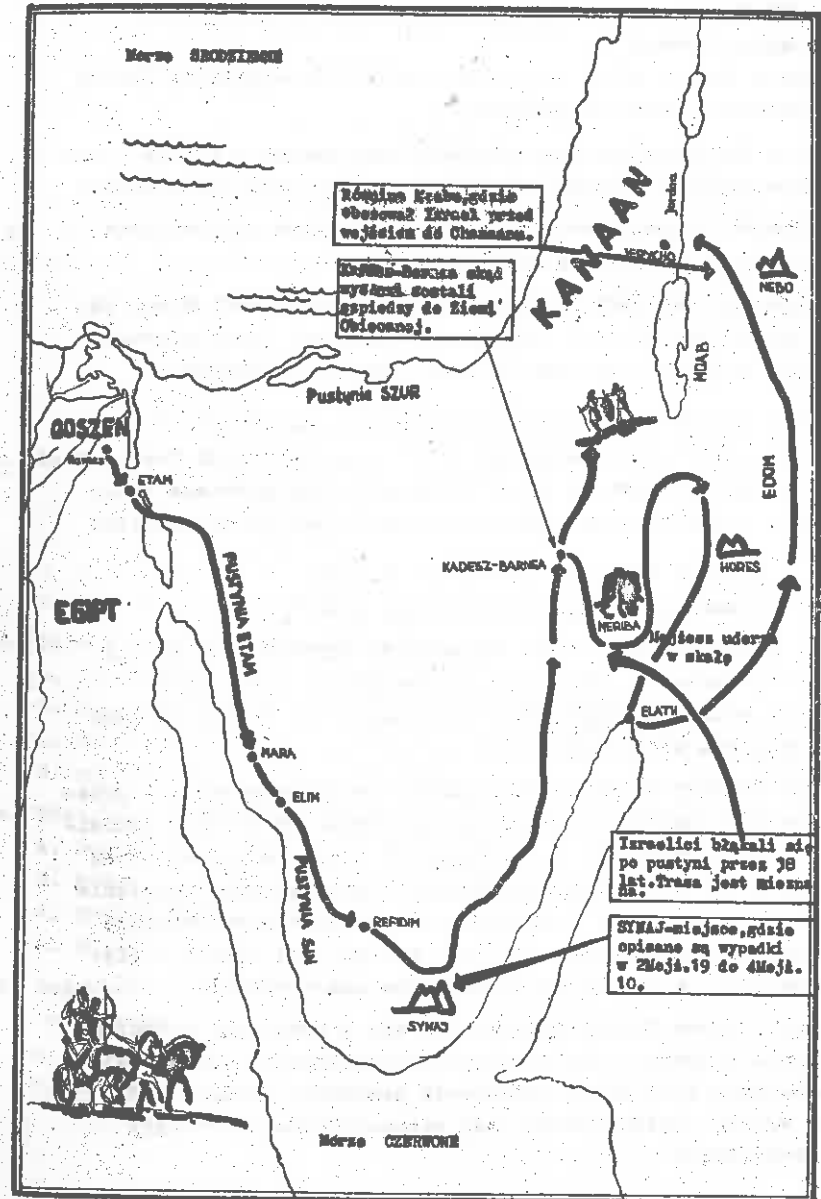
Po około roku obozowania pod Górą Synaj, naród rozpoczął swą podróż. Ich zachowanie się charakteryzowało się skargami, buntami i niedowierzaniem. W końcu grzechy narodu osiągnęły swój szczyt w Kadesz - Barnea, gdy posłali szpiegów do Kanaanu, by wy badać, jakim on jest. Bóg już im przyrzekł tę ziemię i zapewnił ich, że wygoni ich nieprzyjaciół. A jednak wszyscy szpiegdy za wyjątkiem Kaleba i Jozuego donieśli, że wrogowie byli niezwyciężeni.

WYJŚCIE Z EGIPITU I PODRÓŻE DZIECI IZRAELA

Objaśnienia napisów: Synaj, okolica, gdzie miały miejsce wydarzenia, o których mowa od 2 Mojż. 19 do 4 Mojż. 10.

Przez 38 lat Izraelici wędrowali po puszczy - dokładna trasa nie jest znana. - Kades Barnea, skąd zostali wysłani szpiegdy do Ziemi Obiecanej. - Niziny Moabu, gdzie obozował Izrael przed wejściem do Kanaanu.

WYJŚCIE Z EGIPITU I PODRÓŻE DZIECI IZRAELA

Jako rezultat tego złego sprawozdania i wynikłego z tego szemrania narodu, Bóg zarządził, że:

- a/ naród będzie wędrował po pustyni przez 40 lat, zanim osiągnie Kanaan.
- b/ wszyscy ludzie od 20 roku życia wzwyż, za wyjątkiem Kaleba i Jezuego, zginą na pustyni.

Historia tej przedłużonej wędrówki jest podana w Piśmie w bardzo wielkim skrócie. Jednak wspomniane są dwa ważne wydarzenia:

1. Z powodu nieposłuszeństwa w Meriba, Mojżesz uniemożliwił sobie wejście do Kanaanu razem z jego ludem.
2. Z powodu szemrania Izraelici zostali nawiedzeni plagą jadowitych węży. Zostali oni wybawieni od śmierci przez spożeranie na węża z miedzi, którego Mojżesz wznosił na słupie.

Po wielu latach bezwecnego podróżowania, naród wrócił do Kades-Barnea, następnie rozpoczął podróżować do równin Meabu, gdzie obozował przed wejściem do Ziemi Obiecanej. Tam zrobiono estacyjny spis ludności i zostały podane wskazówki co do podziaku ziemi.

DEUTERONOMIUM - V Mojż.
/znaczy "Księga Powtórzonego Prawa"/

Teraz, gdy naród był bliski wejścia do Kanaanu, Bóg musiał ich dekladnie pouczyć. Warunkiem zadowolenia z ziemi będzie zrozumienie Bożego postępowania, zapewnienie się z Jego myślami i posłuszeństwem wobec Jego woli.

Dlatego widzimy Mojżesza szczegółowo opowiadającego ich przeszłą historię i dekonującego przegląd prawa. On wiernie napomina ich, by byli posłuszni i ostrzega ich przed bałwochwalstwem i mieszaniem się z pogańskimi narodami. Ponieważ nowe pokolenie wyrosło w okresie, który rozpoczął się od wyjścia na wędrówkę do Kanaanu, było koniecznym, by ono nauczyło się czegoś z błędów przeszłości, a także, by zaznajomiło się z prawem.

Do tego Mojżesz dał im dodatkowe prawa i wskazówki dotyczące postępowania w kraju, z szczególnym uwzględnieniem bałwochwalstwa, oddawaniu czci Bogu, fałszywych proroków, wyborów króla i wojen. Wyniki posłuszeństwa, czy nieposłuszeństwa zostały podane szczegółowo.

W końcowych rozdziałach księgi jest przepowiedziana przyszłość Izraela, następnie Mojżesz błogosławi dwanaście pokoleń, jako że czas jego śmierci się zbliża. Pan grzebie jego ciało w nieznanym grobie w Meabie i Jezue zostaje powołany na jego miejsce jako przywódca narodu.

Test nr 2

2. Mojżeszowa 19 - 5 Mojżeszowa

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Bóg skazał Izraela na wędrówkę po pustyni przez 40 lat z powodu ich grzechu w nast. miejscowościach:
 - a. Synaj.
 - b. Pi-hahireth.
 - c. Kadesh-Barnea.
 - d. Moab.
2. Dziesięciore przykazań znajduje się w -
 - a. 2 Mojżeszowej 19.
 - b. 2 Mojżeszowej 20.
 - c. 3 Mojżeszowej 16.
 - d. 5 Mojżeszowej 20.
3. Po ukończeniu przybytek przypominał -
 - a. namiot.
 - b. dom z kamienia.
 - c. świątynię.
 - d. synagogę.
4. Treścią 5 Mojżeszowej jest -
 - a. budowa przybytku.
 - b. pełne instrukcje dotyczące świąt.
 - c. powtórzenie prawa.
 - d. policzenie ludu.
5. Natychmiast po pierwszym otrzymaniu tablic /pierwszym podaniu prawa /naród złamał go przez -
 - a. cudzołóstwo.
 - b. kradzież.

- c. kłamstwo.
d. bałwochwalstwo .
6. Tylko ci, którzy byli z pokolenia Lewiego mogli służyć jako -
a. wojownicy.
b. prorocy.
c. królowie
d. kapłani
7. Przejście przez Morze Czerwone mówi nam o -
a. oddzieleniu od świata.
b. zbawieniu przez krew Chrystusa.
c. sposobie uwielbienia Boga.
d. prawdzie dotyczącej zastępczej śmierci.
8. Góra Synaj była sceną wszystkich wypadków w Księdze -
a. II Mojżeszowej.
b. III Mojżeszowej.
c. IV Mojżeszowej.
d. V Mojżeszowej.
9. ~~Do Kanaanu, którzy wyszli z Egiptu do Kanaanu, mieli wejście~~
tylko -
a. Mojżesz i Jozue.
b. Jozue i Kaleb.
c. Mojżesz i Aaron.
d. Mojżesz i Kaleb.
10. W IV Mojżeszowej 21 Izraelici zostali wybawieni od śmierci przez -
a. zachowywanie prawa, / zakonu /
b. przestrzeganie sabatu .
c. używanie specjalnego lekarstwa.
d. patrzenie na mosiężnego węża.

Rozdział 3
JOZUE

Na Jozuego spadł obowiązek inwazji na Kanaan, wyniszczenia wszystkich jego pogańskich mieszkańców, rozdzielenia Ziemi między pokolenia Izraela i poza tym usadowienie narodu w ich ojczyźnie. Przygotowując się do tego, przypomniał narodowi, że chociaż ziemia jest ich, oni muszą wejść do niej i ją posiadać.

Pogańskie narody takie jak: Kananejczycy, Chetyci, Amoryci, Peryzyci, Chiwici, Jebuzyci ii. muszą być całkowicie wytępione, zarówno by ukarać ich za ich niewypowiedziany grzech, jak również po to, by uchronić Żydów od zawierania z nimi małżeństw.

Przed rozpoczęciem inwazji, Jozue wysłał szpiegów do Jerycha, które planowano najpierw zaatakować. Kobieta zwana Rachab, chociaż grzesznica, rozpoznała, że Bóg Izraelitów był prawdziwym Bogiem i tak przyszła z pomocą szpiegom. Za ten uczynek ona i jej rodzina zostali potem uchronieni od zniszczenia.

By przejść z równiny Moabu do Kanaanu, naród musiał przekroczyć rzekę Jordan. Bóg cudownie wstrzymał bieg wody, tak że cały orszak przeszedł po suchej ziemi. Głównym planem Jozuego było wejść prosto do centrum kraju, następnie zaatakować południową stronę, by w końcu wyruszyć przeciw północnej części kraju.

Jako pierwsze upadło miasto Jerycho. Pod Ain, mniejszym miastem, Izraelici zostali pobici z powodu grzechu w obozie. Gdy wyszedł on na jaw i został ukarany, nastąpiło zwycięstwo. Kierując swą uwagę na południe, Jozue napotkał na sprzymierzone armie pięciu królów w Gibeon. Gdy oni uciekali, Bóg poraził ich gradem, następnie przedłużył dzień, by Jozue mógł ich wybić co do jednego.

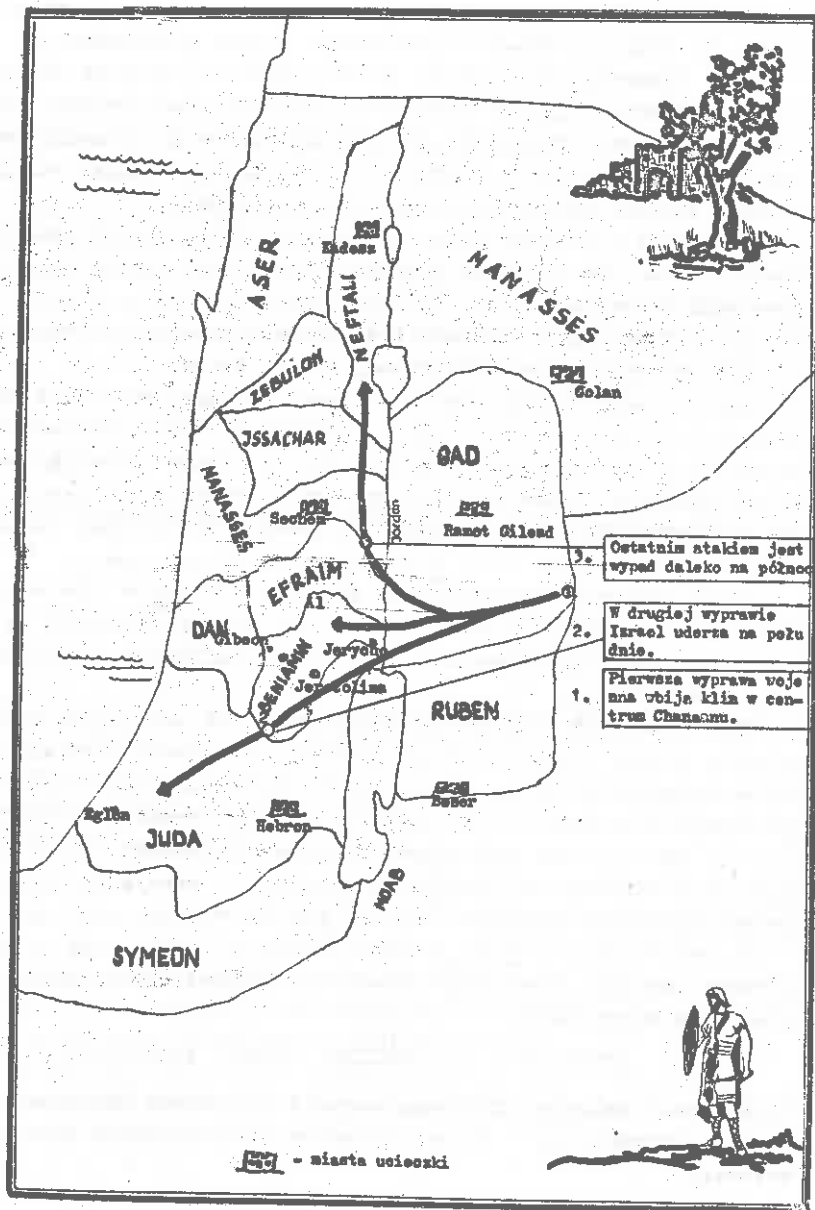
Podbój północy scentralizował się koło wód Merom, gdzie Bóg wydał nieprzyjaciela w ręce Jozuego. Ta wyprawa skończyła ogólny plan ataku, chociaż Izraelici nie zdołali zniszczyć wszystkich mieszkańców kraju.

Sposób, w jaki kraj został podzielony, jest ukazany na mapie. Pokolenie Rubena i Gada i połowa pokolenia Manassesu otrzymały pozwolenie osiedlenia się na wschodnim brzegu Jordanu. Dziewięć i pół pokolenia otrzymały swe dziedzictwo w Ziemi. Pokolenie Józefa występuje pod imionami jego synów Efraima i Manassesu, które otrzymały jego dziedzictwo. Pokolenie Lewiego nie otrzymało części Ziemi. Będąc pokoleniem kapłanów, częścią ich dziedzictwa miał być Pan.

Na mapie także zostały ukazane miasta ucieczki, trzy po każdej stronie Jordanu, gdzie mógł uknąć dla bezpieczeństwa każdy, kto niechcąc kogoś zabić.

PODBICIE I PODZIAŁ ZIEMI KANANEJSKIEJ

Objaśnienie napisów: Pierwsza kampania /1/ Druga kampania /2/ Trzecia kampania /3/ - Małym rysunkiem domu oznaczone miasta ucieczki.

Czterdzieści dwa następne miasta zostały wydzielone dla Lewitów, którzy służyli w przybytku.

U schyłku swego życia Jozue zwraca się do narodu, a to pożegnalne przemówienie wykazało jego niepokój, że mogą dopuścić się bałwochwalstwa przez kontakt z poganami, żyjącymi w kraju.

Księga Sędziów

Z Księgi Sędziów dowiadujemy się, że obawy Jozuego miały swe uzasadnienie. Po jego śmierci naród wielokrotnie odwracał się od Boga i wpadał w bałwochwalstwo. Bóg więc pozwolił obcym armiom podbijać sobie Izraelitów, aż oni zwrócili się do Niego z wyznaniem i zaniechali swych grzechów. Bóg wtedy powoływał potężnych przywódców wojskowych znanych jako sędziów, by wybawić Żydów od uciskających ich narodów. Taki wybawca przynosił pokój spragnionym Izraelitom, ale oni wkrótce zapominali o otrzymanej nauce i pogrążali się w bałwochwalstwie z powrotem.

Księga Sędziów bierze swą nazwę oczywiście od tych wybitnych przywódców, którzy stali się wybawcami narodu w tym krytycznym czasie, gdy w Izraelu nie było króla i gdy każdy robił to, co mu się wydawało słuszne. Powtarzające się okresy powrotu do bałwochwalstwa, uciemnienia i wybawienia widoczne są w następującym podsumowaniu tej Księgi. /Imiona bardziej wybitnych sędziów są podkreślone/.

Liczba upadków Izraela	Obcy wrogowie	Lata ucisku	Wybawca lub sędzia	Lata pokoju	Odnosiniki w Piśmie
1.	Mezopotamia	8	<u>Otniel</u>	40	3,5-11
2.	Moabici Ammonici Analekici	18	<u>Ehud</u>	80	3,12-30
3.	Filistyni		Szangar	40	3,31
4.	Kananejczycy	20	<u>Debora</u>	40	4,2-5,31
5.	Madianicy	7	<u>Gideon</u>	40	6,1-8,35
6.	Wojna domowa	18	Abimelech /uzurpator/	3	9,1-57
7.	Nieznani		Tola	45	10,1.2
8.	Nieznani		Jair		10,3-5
9.	Ammonicy	18	<u>Jefte</u>	31	10,6-12,7
10.	Nieznani		Ibsan		12,8-10

11.	Nieznani		Elon		12, 11, 12
12.	Nieznani		Abden		12, 13-15
13.	Filystyni	40	<u>Samsen</u>	20	13, 1-16, 31

Teraz po tym krótkim zapoznaniu się z Księgą, będziecie zapewne mieli chęć przeczytać opowiadania o tak dobrze znanych bohaterach jak Debera, Giedeon i Samsen i widzieć lepiej, jak tworzą historię Izraela.

Debera - z jej zadziwiającą odwagą jako główny dowódca i jej nieśmiertelna pieśń zwycięstwa.

Giedeon - z ulubionymi opowiadaniem o jego powołaniu i jego niezrównanym sukcesem z armią, składającą się tylko z 300 ludzi, uzbrojonych w trąby, pochodnie i dzbany.

Samsen - z pasjonującą relacją o jego wielkiej fizycznej sile, ale i smutnymi dziejami jego moralnej słabości.

Księga Sędziów kończy się krótkimi szkicami, ukazującymi religijny, moralny i polityczny stan narodu; upadł on w tym czasie bardzo nisko.

K s i ę g a R u t y

Wydarzenia w tej księdze mają miejsce w czasach Sędziów. Z powodu głodu w Izraelu, pewna Żydówka - Noemi - poszła ze swym mężem i dwoma synami do Moabu. Jeden z jej synów poślubił Moabitkę, imieniem Rut. Po śmierci męża i dwóch synów, Noemi z Rut poszła z powrotem do Betlejem.

Było prawem w Izraelu, że gdy mąż umarł, bliski krewny powinien ożenić się z wdową, by zachować nazwisko rodowe i by utrzymać majątek w rodzinie. Pełen uprzejmości i dobrej woli Żyd imieniem Booz, krewny byłego męża Rut, wykazał chęć poślubienia jej i dlatego stał się jej tzw. "Powinowatym wybawcą."

Rut porodziła syna imieniem Obed, jednego z przodków Pana Jezusa Chrystusa. Dlatego Rut, chociaż poganek, jest zanotowana w genealogii Zbawiciela /Mat. 1,5/.

T e s t n r 3

K s i ę g a J o z u e g o - K s i ę g a R u t y

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej odpowiedź.

1. Główne bitwy w centralnej kampanii miały miejsce w -
 - a. Gabaonie i Meronie.
 - b. Hebronie i Gabaonie
 - c. Jerychu i Ai.
 - d. Meronie i Jerychu.
2. Według Księgi Sędziów 21, 25 -
 - a. w tym czasie zaczęli władać królowie.
 - b. naród postępował dobrze.
 - c. każdy robił, co mu się podobało.
 - d. naród słuchał swych przywódców.
3. By wejść do Kanaanu Izraelici musieli -
 - a. przekroczyć Morze Martwe.
 - b. pokonać łańcuch górski.
 - c. zaatakować od zachodu.
 - d. przejść rzekę Jordan z Moabu.
4. Po śmierci Jozuego naród -
 - a. stał się bardzo religijny.
 - b. stał się bałwochwalczy.
 - c. nigdy nie był niepokojony przez Kanaanitów.
 - d. zamieszkiwał spokojnie w ziemi
5. Według Księgi Rut 4, 17 ta poganek stała się prababką -
 - a. Obea .
 - b. Jessego.
 - c. Dawida
 - d. Salomona.
6. Bóg rozkazał Jozuemu i narodowi -
 - a. zabić jak najmniej wrogów.
 - b. zawierać małżeństwa z Kanaanitami.
 - c. wyniszczyć wszystkich pogan z ziemi.
 - d. zająć tylko niezamieszkałe miejsca.
7. Przy podziale Kanaanu pokoleniu Judy-
 - a. dano część ziemi na wschód od Jordanu.
 - b. nic nie dano.
 - c. dano sześć miast ucieczki.
 - d. dano część ziemi na zachód od Jordanu.-

8. Sędziowie Izraela byli naprawdę -
- a. prawnikami.
 - b. wojskowymi przywódcami.
 - c. politykami
 - d. królami.
9. Pokrewieństwo między Rut i Noemi jest następujące -
- a. siostry.
 - b. synowa.
 - c. matka.
 - d. córka.
10. Sędzia, który wybawił Izraelitów od Madianitów, to -
- a. Gideon
 - b. Jefte.
 - c. Szamgar
 - d. Ehud.

Rozdział 4

I S A M U E L A

W 200 lat po sprowadzeniu dzieci Izraela do Ziemi Obiecanej naród osiągnął krytyczny punkt w swej historii. Kapłaństwo zamiast być błogosławieństwem dla narodu, całkowicie zawiodło. Synowie arcykapłana Helię okazali się bezwartościowi i Izraelici byli pozbawieni duchowego przewodnictwa.

W tym właśnie krytycznym momencie pojawia się Samuel. Teraz Bóg będzie przemawiał do swego narodu przez proroków, którzy będą nawoływali naród, by odwrócił się od grzechów i często będą prze-
powiadali dokładnie wydarzenia, towarzyszące posłuszeństwu lub nie-
posłuszeństwu, raczej niż przez kapłaństwo - najpierw przez Samue-
la, a następnie przez innych powołanych przez Boga proroków, z któ-
rych niektórzy uczyli się w szkołach Samuela.

W dodatku do wewnętrznych słabości narodu Bożego, był on z zew-
nątrz niepokojony przez armie filistyńskie. W końcu naród udał się
do Samuela i zażądał króla, tak jak miały go inne narody. Dotychczas
naród posiadał teokrację - to znaczy, że Bóg był ich władcą. Teraz
żądając króla, naród faktycznie odrzucił Boga.

Samuel więc otrzymał wskazówkę, by pomazać Saula jako króla Izraela. Z początku władza tego człowieka duże obiecywała, ale on nie był prawdziwie Bożym człowiekiem i zaczął grzeszyć w co-
raz to głębszym grzechu. Najpierw służył jako kapłan, co było za-
bronione wszystkim poza rodziną Aarena. Następnie uczynił niepo-
trzebny ślub, który omal nie kosztował życia jego syna Jenata-
na. Po trzecie oszczędził wrogię króla imieniem Agag, podczas
gdy miał rozkaz go zabić. Następnie zamordował niektórych kapła-
nów Jehowy. Potem ponawiał kilkakrotnie zazdrosne ataki na życie
Dawida, młodego człowieka, który uzyskał olbrzymią sławę, zabija-
jąc Goliata, filistyńskiego olbrzyma. W końcu poszedł do wrótki,
by szukać kierownictwa.

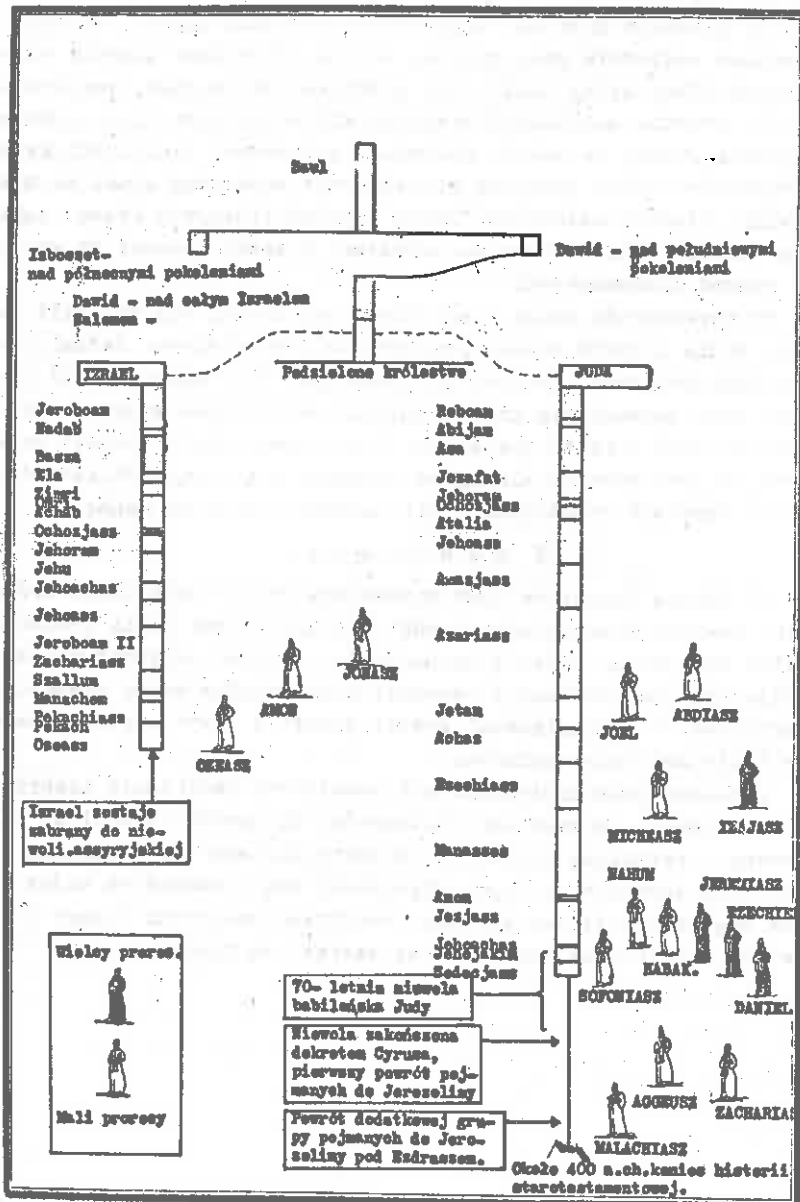
Po popełnieniu przez niego trzeciego błędu, Bóg odrzucił go
jako króla i Dawid został pomazany na jego miejsce. Jednak Dawid
nie mógł królować, podczas gdy Saul żył, więc raczej wolał przez
całe lata ukrywać się przed dalszymi morderczymi atakami. Osta-
tecznie Saul utracił swą armię. Trzech jego synów zostało zabi-
tych, a jemu groziło niechybne dostanie się w ręce Filistynów.
Wolał popełnić samobójstwo, niż narazić się na tę hańbę.

II S a m u e l o w a

II Księga Samuelowa jest poświęcona prawie całkowicie królowa-
niu Dawida. Przez siedem i pół roku po śmierci Saula królował on
tylko nad Judeą. Jeden z synów Saula, Iszbaal zagarnął władzę nad
północnymi pokoleniami i wybuchła wojna między dwoma częściami
królestwa. W końcu Iszbaal został zabity i Dawid został pomazany
na króla nad całym narodem.

Początek jego królowania był poświęcony zwalczaniu nieprzyja-
ciół Izraela, szczególnie Filistynów. On zrobił Jerozolimę poli-
tyczną i religijną stolicą i chciał wybudować tam świątynię Panu,
lecz Bóg zabronił mu tego, gdyż Dawid był człowiekiem wojny. Jed-
nak Bóg przyrzekł mu, że jego tron trwać będzie na zawsze i że
zawsze będzie miał potomków, by zasiąść na tronie.

WYKRES KRÓLÓW I PROROKÓW IZRAELA I JUDY

Rozdział 11 opisuje smutną historię jego haniebnego grzechu. Około roku później pokutował, gdy prorok Natan skonfrontował go z jego winą, jednak Bóg bardzo surowo ukarał go kłopotami w rodzinie:

1. Dziecko urodzone w wyniku grzechu zmarło.
2. Jego syn Amnon został zabity przez drugiego syna Absaloma.
3. Absalom zbuntował się i wygnał Dawida. W końcu Absalom został zabity i Dawid wrócił do Jerozolimy. Pod koniec swego królowania z dumą zliczył Izraela, chełpiąc się z jego wielkości i siły, zamiast polegać na Panu. Bóg zesłał zarazę, która zniszczyła 70.000 ludzi. Gdy Dawid zbudował ołtarz i złożył na nim ofiary, plaga została wstrzymana.

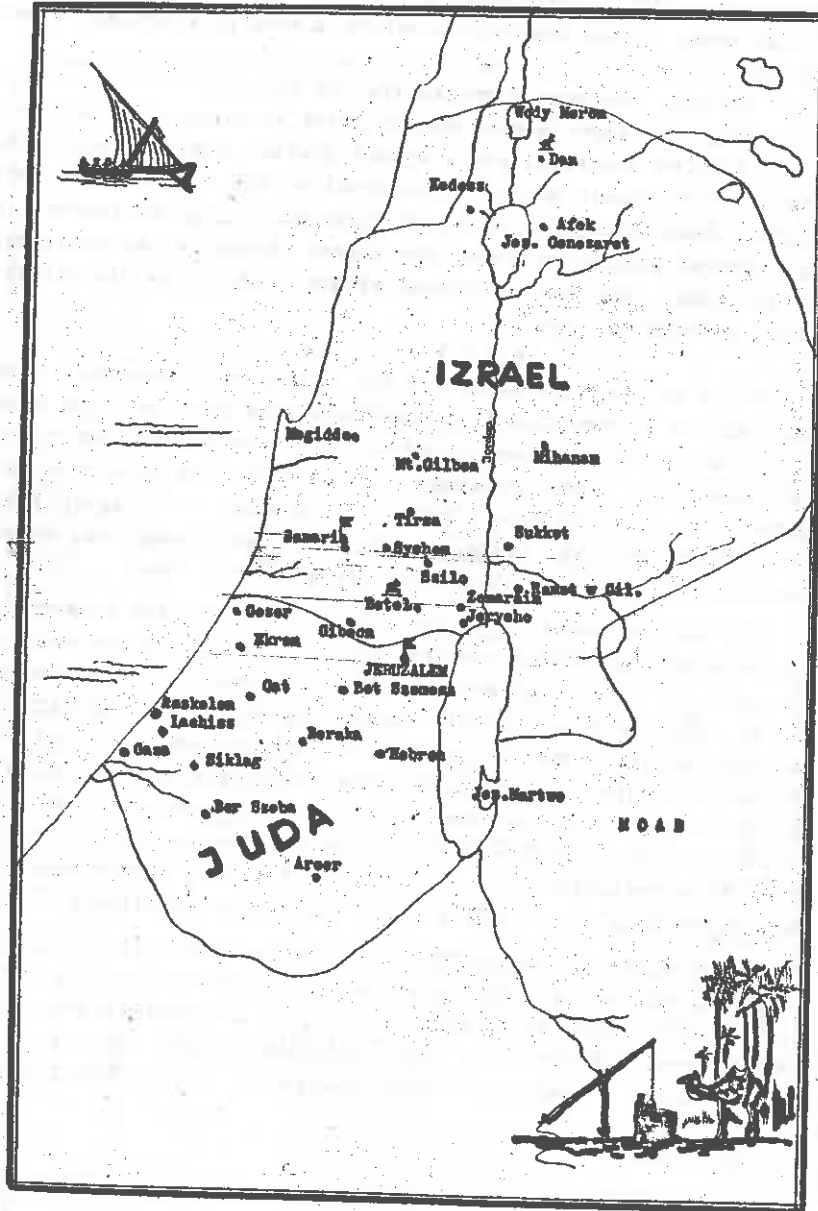
I i II Królewska

Księgi te obejmują okres 453 lat w historii królestwa. Zaczynają się od śmierci Dawida i koronacji jego syna Salomona na króla. Salomon poprosił Boga o mądrość i otrzymał nie tylko mądrość, ale bogactwa i cześć. Wybitnym jego osiągnięciem było zbudowanie wspaniałej świątyni Panu i pałacu dla siebie. Lecz popełnił błąd, poślubiając poganki, które zwiadły go do bałwochwalstwa. On także nagromadził mnóstwo koni, raczej ufając im niż Panu.

Gdy Salomon umarł, jego syn Roboam był następnym dynastycznie, by objąć władzę. Jednak zamiast obniżyć podatki, które Salomon ściągał, by finansować swe luksusowe królowanie, Roboam zapowiedział zwiększenie obciążenia narodu. Na skutek tego dziesięć północnych pokoleń, znanych jako Izrael, zbuntowało się i ogłosiło Jeroboama królem, a Samarię stolicą. Roboamowi zostało tylko pokolenie Judy i częściowo pokolenie Lewiego, Symeona i Benjamina. A oto podzielone królestwo: dziesięć pokoleń izraelskich było Północnym Królestwem, zwanym również Efraimem, a pokolenie Judy utworzyło Południowe Królestwo ze stolicą w Jerozolimie.

Potem następuje szereg królów w każdym z królestw; królowie Izraela byli wszyscy źli, a królowie judzcy byli zarówno dobrzy jak i źli. Królestwo Izraela istniało aż do podbicia ich przez Assyryjczyków w 721 r. p. Chr. Królestwo judzkie istniało o 134 lata dłużej, a następnie zostało wzięte do niewoli babilońskiej.

PODZIELONE KRÓLESTWO

Przed rozstaniem się z tematem podzielonego królestwa należy zanotować kilka ważnych uwag, a mianowicie, że

1. Specjalny nacisk jest położony na pewnych królów:
 - a. Jeroboam, pierwszy król izraelski zbudował jako bożki złote cielce w Dan i Betel.
 - b. Achab był notorycznie złym królem izraelskim, mężem Izabeli i wyznawcą Baala.
 - c. Dobrymi byli królowie judzcy: Aza, Jezafat, Joasz, Amazjasz, Azariasz, Jotam, Ezechiasz, Joziasz.
2. W tym okresie byli czynni prorocy, np. Eliasz, który uzyskał wielkie zwycięstwo nad wyznawcami Baala na Górze Karmel, za królowania Achaba. Potem Elizeusz, słynny ze swych wielu cudów, prorokował królom izraelskim od Jorama po Jehoaacha. W końcu wielu proroków, których słowa są zapisane w późniejszej części Starego Testamentu, służyło w tym czasie.

Test nr 4

I Samuelowa - II Królewska

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. I Samuelowa mówi o -
 - a/ początku teokracji.
 - b/ upadku proroków.
 - c/ początku królestwa.
 - d/ początku kapłaństwa.
2. Grzech Dawida polegający na policzeniu narodu spowodował -
 - a/ śmierć jego Syna Amnona.
 - b/ bunt Absaloma.
 - c/ śmierć Absaloma.
 - d/ zarazę, która zniszczyła 70.000 osób.
3. Według wykresu prorokiem służącym pokoleniu Judy przed jego pojmaniem był -
 - a/ Jonasz.
 - b/ Amos.
 - c/ Malachiasz.
 - d/ Izajasz.

4. Północne Królestwo zostało ostatecznie wzięte do niewoli przez:
 - a. Assyryjczyków.
 - b. Babilończyków.
 - c. Filistynów.
 - d. Egipcjan.
5. Najważniejszym wydarzeniem podczas królowania Salomona było -
 - a. wybudowanie świątyni.
 - b. wybranie Jerozolimy za stolicę.
 - c. jego prośba o bogactwo.
 - d. jego gromadzenie koni.
6. Jednym z dobrych królów Judzkich był -
 - a. Jeroboam.
 - b. Ezechiasz.
 - c. Roboam.
 - d. Achab.
7. Po śmierci Salomona królestwo Izraela -
 - a. przestało istnieć.
 - b. zaczęło kwitnąć i prosperować.
 - c. zostało podzielone na dwa królestwa.
 - d. stało się znane jako Judea.
8. Trzej wybitni ludzie w I Samuelowej to -
 - a. Jozue, Eli i Samuel.
 - b. Jozue, Samuel i Dawid.
 - c. Saul, Dawid i Salomon.
 - d. Samuel, Saul i Dawid.
9. II Samuelową najlepiej zapamiętać jako opisującą -
 - a. ucieczkę Dawida od Saula.
 - b. samobójstwo Saula.
 - c. Królowanie Dawida.
 - d. śmierć Dawida.
10. Ostatnią pomyłką Saula było -
 - a. zabicie proroków Jehowy.
 - b. informowanie się u wróżki.
 - c. usługiwanie jako kapłan.
 - d. oszczędzenie króla Agaga.

ROZDZIAŁ 5

I i II Kronik

Na pierwszy rzut oka te dwie księgi wyglądają po prostu na powtórzenie części historii, którą zawiera poprzednia część Starożytności. I Kronik np. jest bardzo podobna do I i II Samuelowej, daje prawie pełny opis królowania Dawida. II Kronik jest podobna do I i II Królewskiej i zawiera opis królowania Salomona, a następnie daje przegląd królów judzkich w podzielonym królestwie.

A jednak są pewne względy, dla których Księgi Kronik bardzo się różnią od ksiąg je poprzedzających.

1. I Kronik rozpoczyna się dziewięcioma rozdziałami genealogii, zaczynających się od Adama i kontynuowanych co najmniej do czasu kiedy pokolenie Judy zostało wzięte do niewoli babilońskiej /I Kronik 6,15/.

2. Kroniki powtarzają historię raczej z religijnego i kapłańskiego, aniżeli z politycznego i historycznego punktu widzenia. Skrzynia przymierza, Lewici, kapłani, służba i sama świątynia wysuwają się tutaj na pierwszy plan.

3. Północne królestwo Izrael - w zasadzie nie jest tu wspomniane. Bóg jest zainteresowany królowaniem Dawida i jego bezpośrednich następców, ponieważ z ich linii miał przyjść Mesjasz.

4. Grzech Dawida jest niemal pominięty, raczej nacisk jest położony na błogosławieństwa w wyniku posłuszeństwa.

Z ostatnich dwóch wierszy II Kronik dowiadujemy się, jaka była przyczyna powstania obu tych ksiąg. Tam czytamy o dekreście Cyrysa, króla perskiego, który podbiwszy Babilonię, odpowiedzialną za wzięcie Żydów do niewoli, był w stanie uwolnić pojmane pokolenie Judy, pozwalając mu na powrót do Jerozolimy po 70 latach wygnania. Innymi słowy, księgi te zostały napisane po niewoli babilońskiej. Powracając do swej ojczyzny, Żydzi powinni byli znać swe rodowody - by wiedzieć, która część ziemi do kogo należy, a również po to, by wiedzieć, którzy z nich mieli służyć jako kapłani i Lewici w świątyni. Do tego jeszcze Księgi Kronik dawały powracającym wygnańcom duchowy zarys ich przeszłej historii, a co najważniejsze, ożywiły one nadzieję na przyjście Mesjasza, który zasiądzie na stolicy Dawida.

K s i ę g a E z d r a s z a

Kiedy Cyrus wydał dekret, że żydowscy wygnańcy mogą wrócić do swej ziemi i odbudować świątynię, Zorobabel zebrał wyprawę z 50.000 ludzi i poszedł do Jerozolimy. Oni szybko zaczęli pracę i położyli fundamenty pod świątynię, lecz wkrótce zaczęli im przeszkadzać Samarytanie, których pomoc odrzucono. Spowodowało to znaczną zwłokę, aż prorocy Aggeusz i Zachariasz, których prze-studiujemy pod koniec Starego Testamentu, zachęcili naród do dal-szej pracy. Budowa została ostatecznie ukończona za panowania Dariusza, co spowodowało wiele radości.

Około 60 lat później, Ezdrasz przyprowadził następną grupę, około 1700 wygnańców, z powrotem do Jerozolimy. Przyjeżdżając, przywódca zasmucił się widząc, że wielu ludzi, nawet kapłani i księżęta, poślubili cudzoziemki. Podjął się więc reformy, w wy-niku której naród wyznał swe grzechy i zgodził się na oddalenie swych pogańskich żon.

K s i ę g a N e h e m i a s z a

Chociaż świątynia była już odbudowana, to jednak mury Jerozo-limy były wciąż jeszcze w gruzach, tak, że miasto mogło zostać zaatakowane przez wroga. Podczas królowania Artaxerksesa, króla Persji, Żyd nazwiskiem Nehemiasz został upoważniony do powrotu do Jerozolimy i odbudowania miasta. Znowu Samarytanie sprzeci-wili się energicznie, lecz Nehemiasz nie dał się łatwo zniechę-cić. Zorganizował, uzbroił i wyćwiczył naród tak dobrze, że pra-ca została ukończona w 52 dniach. Wtedy naród zebrał się i od-czytano im prawo. Wybuchło przebudzenie z postami, wyznawaniem i porzuceniem grzechów i uwielbieniem.

Po dwunastu latach w Jerozolimie, Nehemiasz powrócił do Persji. Podczas jego nieobecności naród wpadł w grzech tak, że gdy wró-cił znowu do swej ojczyzny, znalazł ich dopuszczających obcych do świątyni, nie wywiązujących się z obowiązków wobec Lewitów, nie przestrzegających sabatu i zaślubiających cudzoziemki. Ne-hemiasz ukrócił te nadużycia i zaznajamiał naród z planami Pana.

Na tym historia starotestamentowa właściwie się kończy. Te wy-padki miały miejsce około 400 lat przed narodzeniem Chrystusa i nic nie jest zapisane w Biblii o następnych czterech wiekach. Ostatni prorok starotestamentowy, Malachiasz, żył w czasach Nehe-miasza, tak, że jego księga jest właściwie mu współczesna.

K s i ę g a E s t e r y

Wzruszająca i porywająca historia Estery miała miejsce na dworze króla perskiego - kiedyś między pierwszym i drugim powrotem do Jerozolimy za Zorobabela i Ezdrasza. Innymi słowy dotyczy okre-su opisywanego w 6-tym i 7-mym rozdziale księgi Ezdrasza.

Jest ona relacją z wspaniałego wybawienia Żydów z intrygi ich wroga Hamana. Estera była Żydówką, która została królową Persji, kiedy król Asverus poróżnił się ze swą żoną Wasty. Kuzyn Estery, Mardocheusz, był bogobojnym Izraelitą, który siadywał w królew-skiej bramie i kiedyś wykrył spisek na życie króla.

Ponieważ Mardocheusz nie chciał się pokłonić Hamanowi, temu ostatniemu, ogromnie rozgniewanemu, udało się namówić króla, by podpisał i zapieczętował edykt, który oznajmiał pewnego dnia wy-niszczenie wszystkich Żydów. Żadne takie prawo Medów i Persów nie mogło zostać unieważnione czy zmienione w jakichkolwiek oko-licznościach.

Zgodnie ze wskazówkami Mardocheusza, Estera zaryzykowała swe życie, idąc do króla nieproszona. Zaprosiła więc króla i Hamana na ucztę. Zanim ucztą miała miejsce, król dowiedział się o niena-grodzonym wykryciu spisku na jego życie przez Mardocheusza. Więc Asverus rozkazał Hamanowi, by ogłosił publicznie Mardocheusza jako człowieka, którego król z radością pragnął uczyć.

Na uczcie Estera po raz pierwszy wyjawiała swą narodowość kró-lowi, a następnie opowiedziała mu o nędnym podstępie Hamana, by zabić wszystkich Żydów. Król szybko kazał powiesić Hamana na szu-bienicy, którą ten przygotował dla Mardocheusza.

Gdy za drugim razem Estera pojawiła się przed królem, poprosi-ła o zezwolenie dla Żydów, by mogli stanąć we własnej obronie w dniu przeznaczonym na ich egzekucję. Król zgodził się na to, w wydiku czego ich nieprzyjaciele zostali zabici. To cudowne wy-bawienie jest obchodzone aż do obecnych czasów jako coroczne święto Purim.

Księga ukazuje cudowną opiekę Bożą nad swym narodem, chociaż jego imię nie jest nawet w niej wspomniane.

T e s t n r 5

I K r o n i k - K s i ę g a E s t e r y

1. W Księdze Ezdrasza i Nehemiasza są opisane wypadki, które zaszły -
a/ zaraz po panowaniu ostatniego króla w Judei.

- b/ co najmniej 70 lat po wzięciu pokolenia Judy do niewoli.
c/ tuż przed narodzeniem Chrystusa.
d/ około 1000 lat przed narodzeniem Chrystusa. -----
2. Trzeci powrót wygnańców odbył się pod przewodnictwem -
a/ Nehemiasza.
b/ Zarubbabela.
c/ Ezdrasza.
d/ Aggeusza. -----
3. Prawo Medów i Persów było niezwykle, ponieważ -
a/ mogło być zmienione tylko przez króla.
b/ nigdy nie mogło być zmienione.
c/ było bardzo trudne do narzucenia.
d/ było przychylnie Żydom. -----
4. I Kronik mówi, co się stało -
a/ po podziale królestwa.
b/ za królowania Salomona.
c/ za królowania Dawida.
d/ po wydarzeniach z II Królewskiej. -----
5. Ostatnie wydarzenia Starego Testamentu są zanotowane w -
a/ II Królewskiej.
b/ II Kronik.
c/ Księdze Nehemiasza.
d/ Księdze Zachariasza. -----
6. Pierwsi wygnańcy, którzy powrócili z niewoli, zaczęli -
a/ odbudowywać mury.
b/ reformować Samarię.
c/ odnawiać królestwo.
d/ odbudowywać świątynię. -----
7. W obu Księgach Kronik szczególny nacisk jest położony na -
a/ królowanie Dawida i jego następców.
b/ historyczne i polityczne wydarzenia.
c/ grzech Dawida.
d/ Północne Królestwo. -----
8. Wydarzenia w Księdze Estery miały miejsce -
a/ w Jerozolimie.
b/ w Egipcie.
c/ w okresie działalności Ezdrasza i Nehemiasza.

- d. między szóstym i siódmym rozdziałem Księgi
Ezdrasza.
9. Estera zbawiła swój naród przez -
a/ oszczędzenie życia Hamanowi. -----
b/ otrzymanie zezwolenia na wystąpienie w swojej
obronie.
c/ nie przyjęcie rady Mardocheusza.
d/ urządzając ucztę dla wszystkich Żydów. -----

KSIĘGI MĄDROŚCI I POEZJI

Wykres wskazujący na historyczny układ tych ksiąg.

Objaśnienia napisów:

Job, pobożny patriarcha, który prawdopodobnie żył przed
Abrahamem - Dawid, autor 73 Psalmów - Salomon, autor Przy-
powieści, Ekleziastesa i Pieśni nad Pieśniami.

W wykresie tym została dokonana próba:

1. Ułożenia Ksiąg historycznych / 1 Mojż. do Estery/ w tym
porządku, w jakim wydarzenia istotnie miały miejsce.
Proszę więc zauważyć:
a/ Ruta żyła w czasie Sędziów.
b/ 1 Kronik obejmuje mniej więcej ten sam okres co
1 i 2 Samuel.
c/ 2 Kronik - okres 1 i 2 Królewskiej.
d/ Wydarzenia opisane w Księdze Estery miały miejsce
w czasie między 6-tym i 7-mym rozdziałem Ezdrasza.
2. Wskazania na czas, w którym żyli i pisali autorzy Ksiąg
Mądrości i Poezji.

10. Księgi Kronik zostały napisane -

- a. przed niewolą assyryjską.
- b. po niewoli babilońskiej.
- c. podczas panowania Dawida.
- d. za czasów podzielonego Królestwa.

Rozdział 6

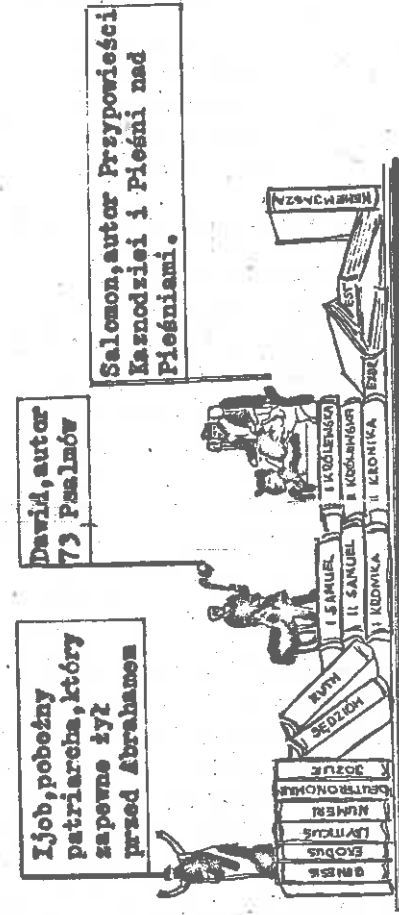
Księgi Mądrości i Poezji

Księga Joba

Job prawdopodobnie żył w czasach Abrahama. Był bogatym i sprawiedliwym człowiekiem, którego Bóg pozwolił kilkakrotnie doświadczyć przez szatana przez pozbawienie go majątku i rodziny, a w końcu przez dotknięcie bolesną i ohydą chorobą. Trzej przyjaciele, którzy przyszli go pocieszać, byli tak bardzo zdziwieni, ujrawszy jego godne litości położenie, że nie mogli mówić przez siedem dni. Wtedy oni zaczęli długo z nim dyskutować, twierdząc, że sprawiedliwi nie cierpią i wobec tego on musiał ciężko zgrzeszyć. Job ustawicznie zapewniał o swej niewinności, oskarżał ich o brak litości i obwiniał Boga o wszystkie swe kłopoty. Wtedy zjawił się młody człowiek imieniem Elihu i zaczął mówić jakby w obronie Boga. Petęłł on trzech przyjaciół Joba za to, że nie byli w stanie mu pomóc, a Joba zganił za to, że znajduje błędy w Bożych poczynaniach. W końcu Job ujrzał wielkość, sprawiedliwość, moc i mądrość Boga i pokutował za swój grzech. Gdy modlił się za swych przyjaciół, kłopoty jego się skończyły i Pan dał mu dwa razy więcej majątku jak przedtem.

Psalmy

Są one jedną z najbardziej ulubionych ksiąg Biblii. Jest to zbiór wierszy i hymnów wyrażających wspaniałym językiem przeżycia i doświadczenia ludu Bożego. Dawida uważa się za autora 73 Psalmów, Mojżesz, Asaf i Salomon napisali dalszą część, a autorzy 50 pozostałych są nieznani. Wiele z tych wierszy ma konkretne tło historyczne; to znaczy były napisane by opisać niektóre doświadczenia, przez które przechodził naród izraelski lub poszczególni ludzie. Następnie wiele Psalmów jest czysto proroczych, mówiących o przyjściu Chrystusa i Jego cierpieniu, a potem o Jego chwale, albo też mówią one o przyszłości Izraela. W końcu trzeba powiedzieć, że Psalmy są pełne praktycznych wskazówek dla ludu Bożego.

W oryginalnym języku Starego Testamentu Psalmy były podzielone na pięć ksiąg w sposób następujący:

Księga I	Psalmy 1 - 41
Księga II	Psalmy 42 - 72
Księga III	Psalmy 73 - 89
Księga IV	Psalmy 90 - 106
Księga V	Psalmy 107 - 150

P r z y p o w i e ś c i S a l o m o n e w e

Ta księga jest zbiorem mądrych przysłów, napisanych w większej części przez króla Salomona. Ktoś dobrze je nazwał: "Prawa z Nieba dla życia na ziemi". Są tam przestrogi przeciw wszystkim rodzajom grzechu: nieczystości, bałwochwalstwu, kłamstwu, cudzołóstwu, pysze, niesprawiedliwości; są tam wskazania dla rodziców i dzieci, dla mężów i żon, dla bogatych i biednych. Tu mądrość mówi do wszystkich, którzy chcą słuchać, ofiarując bezcenne rady, jak prowadzić życie czyste, uczciwe i prawe, unikając smutku, zniewag i bólu, powodowanego grzechem.

K s i ę g a E k l e z i a s t e s a /Kaznodziei /

W księdze tej, której autorem najprawdopodobniej był Salomon, mówi się o nieudanym poszukiwaniu szczęścia przez człowieka na ziemi - bez Boga. Człowiek ten spróbował chyba wszystkiego w pogoni za najwyższym dobrem: nauką, filozofią, przyjemnością, budownictwem, bogactwem, muzyką - a nawet ludzką religią. Ale był gorzko rozczarowany i wysnuł wniosek, że wszystko pod słońcem jest marnością. Kluczowe słowa tej księgi to "pod słońcem", co znaczy, że mówi się o życiu z ziemskiego, ludzkiego punktu widzenia, a nie z "nad słońca", co jest Bożym punktem widzenia. Nierozpoznanie tego faktu doprowadziło do błędnego używania tej księgi. Lekcją, której uczy Eklezjastes jest to, że serce człowieka nie może zostać zaspokojone bez Boga i księga ta została napisana, by innym zaoszczędzić udręki i rozczarowania krocząc tą samą znaną drogą.

Pieśń nad pieśniami

Ta subtelna historia miłosna jest klejnotem literatury. Jest nazwaną Pieśnią nad pieśniami, by zaznaczyć jej wyższość nad innymi pieśniami. Istnieją w niej dwie myśli przewodnie - zarówno co do akcji jak i jej interpretacji.

Prawdopodobnie najpopularniejszym jest pogląd, że opisuje ona autentyczną miłość Salomona i dziewczeczki sulamickiej. On zaleca się do niej i pozyskuje ją, zabierając ją z jej domu w Szunem do swego pałacu w Jerozolimie. Interpretuje się to w ten sposób, że miłość Salomona jest typem miłości Jahwe w stosunku do resztek Izraela, które pozostały Mu wierne. To można zastosować także do miłości Chrystusa w stosunku do Kościoła.

Inni widzą w tym utworze trzy podstawowe osoby: Salomona, dziewczeczkę i jej oblubieńca - pasterza. Salomon, człowiek z tysiącem żon, chce zdobyć serce tej dziewczeczki i nawet wziąć ją do swego królewskiego pałacu. Lecz ona zostaje wierna swemu oblubieńcowi. Kiedy Salomon pochlebia jej, ona tylko odpowiada przez opisywanie swego ukochanego. Jest ona więc obrazem wiernych resztek Izraela, pozostających wiernymi Jahwe, pomimo powabów świata. W końcu jej oblubieniec-pasterz pojawia się i zabiera swą oblubienicę do swego domu.

Obojętne, którą z interpretacji się wybierze, pomocnym jest, by zaznaczyć w Biblii osoby, które mówią w poszczególnych częściach księgi a mianowicie:

Dzieweczka: rozdz. 1,1-7. 12-14. 16. 17; rozdz. 2,1. 3-17;
rozdz. 3,1-4; 4,16; rozdz. 5,2-8. 10-16; rozdz.
6,2. 3. 13 /ostatnie dwa zdania/, rozdz. 7, 9b-13,
rozdz. 8,1-4. 6. 7. 10-12. 14.

Salomon: rozdz. 1,8-11. 15; rozdz. 2,2; rozdz. 3,5; rozdz. 4,
1-15; rozdz. 5,1; rozdz. 6,4-12; rozdz. 7,1-9a
/kończy słowami "jako wino wyberne"/, rozdz. 8,13.

Towarzysze: rozdz. 3,6-11; rozdz. 5,9; rozdz. 6,1. 13a;
rozdz. 8,5.8.9.

Test nr 6

Księga Joba - Pieśń Nad Pieśniami

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Psalmy zostały napisane przez -
 - a. Dawida.
 - b. Mojżesza.
 - c. kilku poetów.
 - d. Asafa.
2. Przypowieści 31; 10 - 31 opisują -
 - a. niesprawiedliwego sędziego
 - b. dobrą żonę.
 - c. kłamliwą kobietę.
 - d. siedem filarów mądrości.
3. W Pieśni nad pieśniami wierna resztką Izraela jest sportretowana w postaci -
 - a. Salomona.
 - b. dziewczyny.
 - c. kolegów.
 - d. pasterza kochanka.
4. Wypadki w Księdze Joba miały miejsce -
 - a. po rozdzieleniu królestwa.
 - b. po powrocie z Babilonu.
 - c. około czasów Mojżesza.
 - d. gdzieś w czasach Genesis.
5. Przebicie rąk i nóg Chrystusa jest przepowiedziane w Psalmie -
 - a. dwudziestym drugim.
 - b. pięćdziesiątym pierwszym.
 - c. sześćdziesiątym dziewiątym.
 - d. sto drugim.
6. Według Joba 1 dzieci tego człowieka zostały zniszczone przez
 - a. Sabejczyków.
 - b. wichurę.
 - c. ogień Boży.
 - d. Chaldejczyków.

7. Przepowiedni 6, 6-11 zawierają wskazówki przeciw-
- a. lenistwu.
 - b. kłamstwu.
 - c. cudzołóstwu.
 - d. niesprawiedliwości.
8. Wniosek Salomona, że wszystko jest marnością jest w Księdze Eklezjastesa w -
- a. 11; 2.
 - b. 7, 7.
 - c. 5, 1.
 - d. 1; 2
9. Księga Eklezjastesa 2;1-3 mówi jak Salomon znalazł satysfakcję w-
- a. muzyce.
 - b. filozofii.
 - c. przyjemności.
 - d. religii.
10. Pieśń nad pieśniami została napisana w czasach opisanych przez -
- a. I Królewską.
 - b. I Samuela.
 - c. I Kronik.
 - d. II Królewską.

Rozdział 7

Wielcy Prorocy

/ Notatka: Podczas studiowania materiałów 7-9, należy posługiwać się "tabelą Królów i Proroków Izraela, Judy" w rozdziale 4. Można tam natychmiast zobaczyć w przybliżeniu okres czasu, w którym każdy z przodków służył/.

I z a j a s z

Wielka służba proroków miała miejsce od ostatniego roku królowania Uzjasza aż do końca panowania Ezechiasza / patrz tabela str. Było to podczas długiego okresu czasu gdy północne Królestwo Izrael, zostało pojmane do niewoli Assyryjskiej. Assyryjczycy zagrażali również Judei, lecz Bóg cudownie wyzwolił od tego wroga.

Chociaż Izajasz prorokował niekiedy też Izraelowi przed jego pojmaniem, to jego słowa były skierowane po większej części do ludu judzkiego.

Piorunował przeciwko ich wielu grzechom - szczególnie przeciwko grzechowi bałwochwalstwa i przestrzegał ich, że w wyniku tego zostaną wzięci do niewoli babilońskiej.

Izajasz pisał także o sędzie Bożym nad narodami, które były wrogami Jego narodu, w szczególności nad Assyrią i Babilonią, ale i nad Moabem, Damaszkiem, Egiptem i Tyrem.

W końcu pomiędzy wszystkimi jego poselstwami o potępieniu i zagładzie, podaje wspaniałe poselstwo pocieszenia, opisując przyjście Mesjasza - jedynej nadziei narodu. Przepowiada narodzenie Chrystusa, życie, cierpienie, śmierć, zmartwychwstanie i Jego królowanie w chwale na ziemi, które ciągle jeszcze było sprawą przyszłości. Dzięki tym pięknym wywodom o Panu Jezusie, napisanym około 700 lat przed Jego narodzeniem, mówimy o Izajaszu jako ewangelicznym proroku.

J e r e m i a s z i T r e n y

Jeremiasz jest najlepiej znany jako płaczący prorok. To jest kluczem do jego pism, ponieważ jeśli będziemy pamiętali o tym i o przyczynie jego płaczu, to będziemy mogli zrozumieć jego poselstwo.

Jeremiasz zaczął swą służbę dla Judei podczas królowania Jozjasza. Było to po opanowaniu Izraela przez Assyrię i niewiele lat przed końcem królestwa Judei.

Bóg objawił prorokowi, że grzechy Judei spowodują wzięcie jej do niewoli przez Babilończyków i wygnanie na okres 70-ciu lat. Smutnym zadaniem Jeremiasza było ogłaszać swym rodakom ten fakt i radził im, by poddali się Babilonii. Oni oskarżyli go o zdradę i zrobili zamach na jego życie.

Gdy Jerozolima dostała się w ręce obcych najeźdźców, Jeremiasz był jednym z tych, którym pozwolono zostać w kraju rodzinnym, podczas gdy egromna większość narodu została zaprowadzona do niewoli. Teraz on poradził pozostałym Żydom, aby nie udawali się po pomoc do Egiptu, lecz oni nie zważali na jego radę i wzięli go gwałtem ze sobą. Tam prorok Jeremiasz umarł.

Upadek Jerozolimy spowodował okres strasznego cierpienia i udręczenia. Ta właśnie straszliwa katastrofa spowodowała napisanie Trenów - serii pełnych łez elegii o zniszczonym mieście, wyciśniętych niejako z serca proroka.

Poza przepowiednią o zabraniu do niewoli babilońskiej Jeremiasz przewidział zniszczenie tego mocarstwa po 70-ciu latach i powrót Żydów do ich ziemi.

E z e c h i e l

Ten prorok pospolicie nazwany synem człowieczym został wzięty do Babilonii z drugą grupą jeńców, jedenaście lat przed zniszczeniem Jerozolimy. Służył on swym współwyrębnym podczas pierwszych dwudziestu siedmiu lat niewoli. Oni na próżno oczekiwali rychłego powrotu do Jerozolimy, lecz on uczył ich, że muszą najpierw wrócić do Pana.

Jego proroctwo dzieli się na trzy części. Najpierw wspomina grzechy Judei i przestrzega przed zagrażającym sądem Bożym nad narodem, który zostanie wzięty do niewoli i przed zniszczeniem stolicy. Wszystko to jest bardzo wyraźnie ogłoszone poprzez niezwykle wizje i symboliczne akty. Jasna, świecąca chmura, symbol obecności Boga, jest widoczna nad świątynią; potem powoli się oddala. To znaczyło, że Bóg nie mógł dłużej mieszkać wśród Swego narodu z powodu ich grzechu i że Jego miecz sądu musi wkrótce uderzyć w skażoną świątynię.

W następnej części narody sąsiadujące z Judeą są potępione z powodu ich bałwochwalstwa i ich okrutnego traktowania Bożego narodu. Są to: Ammonici, Moabici, Filistyni, Tyr, Sydon i Egipt, Edom.

Wreszcie w ostatniej części Ezechiel mówi o odnowieniu i zjednoczeniu całego narodu, zarówno Izraela jak i Judei. Kiedy naród będzie pokutował, odwracając się od swoich grzechów, Bóg wleje w ich serca Ducha Świętego. Mesjasz przyjdzie do Swego narodu i zniszczy jego ostatnich wrogów. Świątynia zostanie odbudowana, a chwała Pana powróci do niej. Te proroctwa się jeszcze nie wypełniły, ale wskazują na tysiącletnie królowanie Chrystusa na Ziemi - na Tysiąclecie.

D a n i e l

W pierwszej grupie Żydów, wziętych do niewoli przez Babilończyków, był młody chłopak imieniem Daniel. Wkrótce osiągnął wysokie stanowisko w pałacu króla Nabuchodonozora.

Tam, wśród zepsucia moralnego i bałwochwalstwa, Daniel charakteryzował się bezkompromisową czystością i nieulekłym poświęceniem się Bogu.

Począs królowania Nabuchodonozora Daniel przepowiedział, że będą cztery kolejne pogańskie potęgi światowe, a mianowicie: Babilonia, Medo-Persia, Grecja i Rzym. Po koniec czasów pogańskich Bóg ustanowi swoje Królestwo na ziemi, które będzie wieczne.

Daniel kontynuował służbę na dworze babilońskim aż do czasów Baltazara. Temu królowi uroczyste ogłosił, że nastąpi kres Babilonu i że Medowie i Persowie teraz uchwycą rządy świata. Dariusz był jednym z pierwszych Medo-perskich władców Babilonu podbitego i za jego to królowania Daniel został wrzucony do lwiej jamy. Wierność proroka w stosunku do Boga spowodowała Bożą ochronę, a także pierwsze miejsce w tym królestwie. W swej wizji 70-ciu "tygodni" /490 lat/ Daniel przepowiedział czas, jaki upłynie do ukrzyżowania Chrystusa, a potem o późniejszym jeszcze prześladowaniu Żydów, które miało nastąpić zanim Chrystus ustanowi swój tron.

Ostatnia notatka o Danielu jest z czasów królowania Cyrusa. To był ten perski król, który wydał dekret, że Żydzi mogą powrócić do swojego kraju. A tak Daniel przeżył całych 70-siąt lat niewoli pokolenia Judy. Jego ostatnie proroctwa mówią o czasach ostatecznych, kiedy powstanie antychryst, kiedy wrogowie Izraela zrobią swój ostatni atak i kiedy Chrystus przyjdzie i pokona swych wrogów i będzie królował w Jerozolimie nad swym przywróconym do łask narodem.

T e s t n r 7

I z a j a s z - D a n i e l

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Odejście obecności Bożej od Judy widoczne jest w -
 - a/ Izajaszu.
 - b/ Jeremiaszu.
 - c/ Ezechielu.

- d/ Danielu. -----
2. Jeremiasz radził Judzie -
a/ walczyć z najeźdźcami.
b/ uciec do Egiptu.
c/ poddać się najeźdźcom.
d/ szukać pomocy u innych narodów. -----
3. Wizja Daniela o 70-ciu tygodniach
znajduje się w rozdziale -
a/ 1.
b/ 7.
c/ 9.
d/ 12. -----
4. Jedynym z wielkich proroków, który nie służył
choć w części niewoli babilońskiej był -
a/ Izajasz.
b/ Jeremiasz.
c/ Ezechiel.
d/ Daniel. -----
5. Izajasz prorokował w czasie -
a/ podboju Izraela przez Asyrię.
b/ podboju Judei przez Babilonię.
c/ peczętków królowania Uziasza.
d/ niewoli babilońskiej. -----
6. Prorok, który jest najlepiej znany ze swych
przepowiedni o Chrystusie to -
a/ Izajasz.
b/ Jeremiasz.
c/ Daniel.
d/ Ezechiel. -----
7. Księga Trenów wyraża smutek nad -
a/ śmiercią Jeremiasza.
b/ zniszczeniem Samarii.
c/ śmiercią Izajasza.
d/ zniszczeniem Jerozolimy. -----

8. Świątynia zostanie odbudowana w Jerozolimie,
kiedy Chrystus przyjdzie królować zgodnie z -
a. Danielem.
b. Ezechielem.
c. Jeremiaszem.
d. Izajaszem. -----
9. Pisma Ezechiela odznaczają się -
a. opisami płaczącego proroka.
b. symbolami i wizjami.
c. opisami Antychrysta.
d. ostrzeżeniami przed bałwochwalstwem. -----
10. Daniel prorokował w czterech pogańskich
mocarstwach, on zaś sam żył w czasie -
a. żadnego z nich.
b. wszystkich.
c. pierwszych trzech.
d. pierwszych dwóch. -----

ROZDZIAŁ 8

Mniejsi Prorocy

Ozeasz

Podczas gdy Izajasz prorokował w Judei, Ozeasz był czynny jako prorok w Izraelu. Rozpoczął swe usługiwanie za królowania Jeroboama II i kontynuował je do uprowadzenia narodu do Assyrii - jednego z najciemniejszych okresów w historii narodu Izraelskiego. Łatwo zapamiętać Ozeasza jako proroka z niewierną żoną. Bóg rozkazał mu poślubić nierządnicę imieniem Gomer. Zgodnie ze swym charakterem opuściła go, by żyć w bezwstydnym grzechu. Wtedy Bóg pouczył swego sługę, by ją kupił na publicznym targowisku i przywrócił ją do łaski.

Celem tego wszystkiego oczywiście było zobrazować związek Boga z Izraelem. Naród okazał się niewierny, żyjąc w bałwochwalstwie i zepsuciu moralnym. Przez wiele lat musiał być bez króla, ofiary lub bożków. To jest jego obecny stan. Wtedy, kiedy Izrael powróci do Pana w pokucie, otrzyma łaskę. Efraim, największe pokolenie Izraela i przywódca w buncie /Ozeasz używa tego imienia, by objąć całych dziesięć pokoleń izraelskich/ będzie na zawsze wyleczony ze swego bałwochwalczego odstępstwa i nawrócony do Boga.

Księga ta jest wspaniałym udokumentowaniem Bożej wiernej miłości dla Jego niewiernego narodu!

Joel

Ogólnie jest przyjęte, że Joel prorokował w Judei od królowania Joasza do królowania Ahaza. Znaczy to, że był on pierwszym z piszących proroków.

Opisał on straszną plagę szarańczy, która zniszczyła cały kraj. Przez ten żywy obraz prorok na próżno usiłował przywieść swój naród do pokuty, by Bóg nie pozwolił wrogom z sąsiednich krajów najechać na ich kraj.

Jednak jego proroctwo wypełni się w przyszłości w Dniu Pańskim, w czasie wielkiego sądu, poprzedzonego strasznymi znakami i cudami po których nastąpią Boże błogosławieństwa.

Joel przepowiedział wylanie Ducha na wszelkie ciało. Dzień Pięćdziesiątnicy był rękojmnią tego, ale to ostatecznie wypełni się

w czasie odnowienia Izraela.

Amos

Ten pasterz z Tekoa był prorokiem w Izraelu podczas panowania Jeroboama II. Został posłany, by kazać w Betel, gdzie został postawiony złoty cielec, jako przedmiot uwielbienia, przez Jeroboama I, pierwszego króla Izraelskiego.

Dopóki Amos ograniczył swą służbę do ogłaszania sądu Bożego nad Damaszkiem, Gazą, Tyrəm, Edomem, Ammonem, był przyjmowany dobrze. Jednak, gdy zwrócił się do Judy i Izraela i mówił o surowszej karze ze względu na większe przywileje, spotkał się z opeyzją.

Poprzez serię widzeń zobrazował natychmiastowe objawienie się i pewność gniewu Bożego nad Izraelem. Jednak Pan zachowa, jak przepowiedział, ostatki z narodu i ostatecznie Izrael zostanie odnowiony i nawróci się.

Abdyjasz

Nie można stwierdzić konkretnie, kiedy Abdyjasz żył. Niektórzy wierzą, że był współczesny Ozeaszowi, Joelowi i Amosowi, inni, że żył podczas niewoli.

Słowem kluczowym tej księgi jest Edom, ponieważ przez nie prorok napomina ten naród za jego niebraterskiego ducha w stosunku do Żydów.

Edomici byli potomkami Ezawa i dzięki temu spokrewnionymi z Izraelitami. A jednak odmówili Izraelowi, wracającemu z Egiptu do Kanaanu, przejścia przez ich kraj.

Po latach, gdy Babilończycy zniszczyli Jerozolimę, Edomici wykazali swoją niechęć przez współudział w masakrze i grabieży. Z powodu ich pychy i okrucieństwa, Abdyjasz prorokuje o ich całkowitej zagładzie. Naród żydowski będzie Bożym narzędziem do skutecznego upadku Edomu.

Wtedy Izrael zostanie wybawiony i posiadzie całą ziemię obiecaną mu, a w tym i Edom.

Jonasz

Przypuszcza się, że Jonasz prorokował Izraelowi za panowania Joachaza, Joaza i Jeroboama II. Dokładne daty nie są jednak znane.

Bóg posłał go do Niniwy, by tam wołał przeciw jej niegodziwości. To była stolica Assyrii, wielkiego wroga Izraela. Jonasz bał się, że Niniwa może pokutować i zostać zachowana przez Boga, więc uciekł w kierunku Tarsu.

Zaskoczony przez wielką burzę, został wrzucony do morza przez jego zagrożonych towarzyszy na statku, połknięty przez wielką rybę, a następnie wyrzucony na ląd.

Po tym Jonasz chętnie poszedł do Niniwy i przepowiedział, że zostanie ona zniszczona za 40-ci dni. Na skutek jego nawoływań miasto pokutowało i Bóg zachował go jeszcze na 150 lat.

Jonasz gniewał się, że Niniwa uniknęła swego losu i dopiero Bóg mu pokazał, że On ma prawo okazywać łaskę, komu chce.

Doświadczenie Jonasza w brzuchu wieloryba obrazuje /1/ śmierć Chrystusa, jego pogrzeb i zmartwychwstanie; /2/ odrzucenie Izraela, pogrzebanie między narodami i ostateczne odnowienie.

M i c h e a s z

Słowa tego proroka słuchane za dni Jetama, Ahaza i Ezechiasza - w tym samym czasie jak Izajasza.

Zwracał się on do narodu i władców Samarii oraz do Jerezolimy /stolic Izraela i Judei/. Z powodu ich bałwochwalstwa, niesprawiedliwości i chciwości, miasta te przeznaczone zostały na zniszczenie najpierw przez Assyryjczyków, a następnie przez Babilończyków.

Jednak z trzeciego miasta - Betlejem, przyjdzie Mesjasz i będzie panował na Syjonie nad zachowanymi resztkami Jego narodu. On rozbije Assyryjczyków i przyniesie pokój Izraelowi. W tym dniu "resztki powiedzą, któryż Bóg podobny Tobie."

T e s t n r 8

O z e a s z - M i c h e a s z

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Efraim jest czymś, co oznacza -
 - a/ dwa pokolenia południowe.
 - b/ najmniejsze pokolenie.
 - c/ najposłuszniesze pokolenie.
 - d/ dziesięć północnych pokoleń.

2. Bóg posłał Jonasza, by nakłonić do pokuty -
 - a/ Izraela.
 - b/ stolicę wroga Izraela.
 - c/ Judę.
 - d/ Stolicę wroga Judy.
3. Śmierć, pogrzebanie i zmartwychwstanie Chrystusa są zobrazowane w księdze -
 - a/ Micheasza.
 - b/ Abdyjasza.
 - c/ Jonasza.
 - d/ Amosa.
4. Większa kara dla Izraela niż dla narodów była ogłaszana przez -
 - a/ Ozeasza.
 - b/ Joela.
 - c/ Jonasza.
 - d/ Amosa.
5. W księdze Ozeasza Gomer przedstawia -
 - a/ Izraela.
 - b/ Judę.
 - c/ Assyrię.
 - d/ Edom.
6. Prorokiem, mówiącym o zesłaniu Ducha Świętego był -
 - a/ Abdyjasz.
 - b/ Jonasz.
 - c/ Joel.
 - d/ Ozeasz.
7. Abdyjasz przepowiedział zgon -
 - a/ Damaszku.
 - b/ Gazy.
 - c/ Tyru.
 - d/ Edomu.
8. Miejsce urodzenia Chrystusa było przepowiedziane przez -
 - a/ Micheasza.
 - b/ Amosa

b/ Abdyjasza.

d/ Jonasza.

9. Jonasz został połknięty przez wielką rybę,

penieważ -

a/ gniewał się, że Niniwa pokutowała.

b/ jego towarzysze na statku nie chcieli, by szedł de Niniwy.

c/ był nieposłuszny Bogu.

d/ chciał umrzeć.

10. Amos został posłany, by potępić bałwochwalstwo w -

a/ Dan.

b/ Betel.

c/ Samarii.

d/ Tekea.

ROZDZIAŁ 9

MNIEJSI PROROCY /c. d/

NAHUM

Podczas gdy dokładny czas usługiwania Nahuma jest nieznany, jest dosyć pewnym, że miało ono miejsce między upadkiem Północnego Królestwa i zniszczeniem Assyrii.

Było ono poselstwem pocieszenia dla Judy. W czasie, gdy Assyryjczycy zagrażali południowym pokoleniom, Nahum przepowiedział, że wróg nie tylko nie zdobędzie Jerozolimy, ale Niniwa zostanie całkowicie zniszczona i nigdy nie zostanie odbudowana. Bitwa o stolicę Assyrii jest opisana bardzo szczegółowo i zawiera opis wylewu rzeki i trawiącego ognia. Nahum uważa ruinę Niniwy za sprawiedliwą karę Bożą na zły naród.

HABAKUK

Habakuk napisał swe wielkie proroctwo dla Judy kiedyś przed niewolą babilońską, prawdopodobnie podczas królowania Joziasza.

Miał na myśli dwa wielkie pytania. Najpierw, dłaczego Bóg zawiódł w ukaraniu grzechów Judy? Odpowiedzią Bożą na to było, że On wkrótce dokona sądu przez wysłanie Babilończyków, by ukarać Jego naród.

To jeszcze bardziej zmartwiło Habakuka. Dłaczego Bóg miałby karać Judę przy pomocy narodu jeszcze nawet bardziej grzesznego? Bóg odpowiedział, że sprawiedliwi będą żyli wiarą, innymi słowy, ci którzy naprawdę ufali Panu będą zbawieni podczas, gdy wszyscy niewierzący razem z bezlitosnym narodem babilońskim zastną w końcu wyniszczeni.

Te odpowiedzi zaspokoili proroka, więc zakończył on modlitwą wychwalającą majestat Boży i wyrażającą ufność w Nim co do przyszłości.

S o f o n i a s z

Prorok ten sam stwierdza, że usłużywał w dniach króla Joziasza, króla judzkiego.

Księga ta ma dwa główne tematy: Boży sąd i Jego radość. Najpierw Sofoniasz mówi o nadchodzącej zgubie Judei z powodu jej bałwochwalstwa, Dzień Pański będzie czasem gniewu, doświadczeń i smutku. Nawołuje ostatki do pokuty, aby mogły zostać ukryte przed gniewem Jahwe. Okoliczne narody, takie jak: Filistia, Moab, Ammon, Etiopia i Assyria, również będą ukarane za ich niegodziwość. Rzeczywiście Dzień Pański będzie oznaczał powszechny sąd. Żaden niegodziwy człowiek nie umknie przed nim.

Ale Sofoniasz mówi także o radości Jahwe w Jego odnowionym narodzie, Chrystus powróci na ziemię w chwale. Żydzi zostaną zebrani i przyprowadzeni z powrotem z niewoli i będą chwalić na ziemi. Kiedy w ten sposób zostaną odnowieni, Bóg będzie się radował nimi ze śpiewem.

A g g e u s z

Pośród pierwszych powracających do Jerozolimy po siedemdziesięciu latach niewoli był prorok Aggeusz. Pod przewodnictwem Zerobabela, grupa Żydów wróciła z Babilonii i zaczęła odbudowywać świątynię.

Samarytańscy mieszkańcy ostro sprzeciwili się temu planowi z takim wynikiem, że praca została na krótki czas odwleczona,

Wtedy powstał prorocy Aggeusz i Zachariasz, by zachęcić do odbudowy świątyni.

W swym krótkim proroctwie Aggeusz:

1. Gromi naród za to, że pozostawił świątynię w ruinach, podczas gdy oni sami żyli w pięknych domach.
2. Mówi im, by się zastanawiali, i te usilnie nad tym, co robią i by zbudowali dom Pański, bo Pan był z nimi.
3. Przypomina im o ich przeszłym nieposłuszeństwie w tej sprawie i o Bożym sądzie nad nimi.
4. Zachęca ich zapewnieniem, że Pan /pożądany przez wszystkie narody /przyjdzie do świątyni i jej przyszła chwała będzie większa od przeszłej.
5. Przepowiada, że Jahwe obali królestwo ziemskie, ale zbawi swych wybranych.

Z A C H A R I A S Z

Jest to także prorok usługujący tym, którzy powrócili z niewoli. Wspólnie z Aggeuszem zachęcał naród, by zakończył odbudowę świątyni.

W ośmiu obrazach, używając ogromnie symbolicznego języka, przepowiedział zniszczenie światowych cesarstw pogańskich, sąd nad odstępczym judaizmem z powodu jego odrzucenia Chrystusa, oczyszczenie, odnowienie, chwałę ostateków i przyszłe szczęście Jerozolimy.

Zachariasz mówi więcej o Mesjaszu niż którykolwiek z mniejszych proroków. On przepowiada Jego wejście do Jerozolimy, zdradzenie Go za 30-ci srebrników, Jego rany, Jego śmierć jako umęczonego Pasterza, Jego ponowne przyjsście na Górę Oliwną i Jego tysiącletnie królestwo jako Arcykapłana i Króla. On także mówi o Panu jako o Latorośli i Bożym Słudze. Obraz jaki namalował Zachariasz o nadchodzącej chwale, określono jako zachętę dla budowniczych świątyni - do wzmożonego wysiłku.

M A L A C H I A S Z

Ostatni prorok Starego Testamentu najprawdopodobniej był czynny podczas końcowej części panowania Nechemiasza. Było to około 400 lat przed Chrystusem. Moralność narodu była na niezwykle niskim poziomie. W księdze Malachiasza widzimy Boga

czule rozprawiającego się z narodem podczas, gdy oni polemizują z Nim i usprawiedliwiają swój stan.

Spśród nadużyć istniejących za dni Malachiasza można by wymienić:

1. Wykazywanie przez naród braku miłości dla Pana.
2. Przynoszenie przez kapłanów niedoskonałych ofiar.
3. Odmowa robienia czegokolwiek bez zapłaty.
4. Małżeństwa Judejczyków z cudzołożnymi niewiastami.
5. Zaniedbywanie płacenia dziesięcin.

Malachiasz przewiduje przyjsście Chrystusa, popraedzone przyjsciem Jego posłańca, Jana Chrzciciela. Jeszcze dalej on przepowiada Dzień Pański, kiedy Słońce Sprawiedliwości wzejdzie na sąd nad bezbożnymi, ale na błogosławieństwo dla wiernych ostatków, które boją się Pana.

T e s t n r 9

N a h u m - M a l a c h i a s z

W pustej rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Dzień Pański będzie okresem -
 - a/ wielkiej radości i uroczystości.
 - b/ sądu tylko nad wrogami Izraela.
 - c/ wielkiego bogactwa.
 - d/ gniewu, doświadczeń i smutku.
2. Aggeusz mówi o Panu jako o -
 - a/ pożądanym przez wszystkie narody.
 - b/ Słońcu Sprawiedliwości.
 - b/ Mesjaszu.
 - d/ Latorośli.
3. Zachariasz podtrzymuje naród na duchu przez -
 - a/ obietnicę pomocy Samarytan.
 - b/ obietnicę nadchodzącej chwały.
 - c/ przepowiadanie zguby Filistii.
 - d/ przepowiadanie końca niewoli.

4. Nadejście dwu postaci nowotestamentowych zostało przepowiedziane przez-
 - a/ Nahuma.
 - b/ Habakuka.
 - c/ Malachiasza.
 - d/ Aggeusza.
5. Doktryna zbawienia przez wiarę była głoszona przez-
 - a/ Nahuma.
 - b/ Habakuka.
 - c/ Sofoniasza.
 - d/ Aggeusza.
6. Nahum pocieszał Judeę przepowiadając-
 - a/ jej przyszłą pokutę.
 - b/ zniszczenie Babilonu.
 - c/ upadek Niniwy.
 - d/ przyjaźń Assyrii.
7. Ostatnim prorokiem usługującym przed przyjściem Chrystusa był -
 - a/ Sofoniasz.
 - b/ Aggeusz.
 - c/ Zachariasz.
 - d/ Malachiasz.
8. Jednym z mniejszych proroków, który przepowiedział najwięcej o Zbawicielu był -
 - a/ Zachariasz.
 - b/ Sofoniasz.
 - c/ Joel.
 - d/ Micheasz.
9. Aggeusz usługiwał -
 - a/ przed niewolą.
 - b/ po Malachiaszu.
 - c/ podczas odbudowywania świątyni.
 - d/ wiele lat przed Zachariaszem.
10. Habakuk prorokował Judzie o -
 - a/ Radości Jahwe ze Swego przywróconego do łaski narodu.
 - b/ wylewie rzeki.
 - c/ powszechnym sądzie.
 - d/ zagrażającej inwazji babilońskiej.

ROZDZIAŁ 10

EWANGELIE

Ewangelie są sercem Biblii, ponieważ one ukazują centralną Osobę wszystkich czasów, Pana Jezusa Chrystusa. Historia jest w istocie dziejami Jego Osoby, a w Ewangeliach znajdujemy dzieje te zapisane ręką Bożą.

Życie Zbawiciela na ziemi obejmowało okres 33 lat. Najpierw czytamy o Jego urodzeniu z dziewicy w żłobie w Betlejem, o ucieczce Jego rodziców do Egiptu, a następnie o ich powrocie do Nazaretu. A kiedy miał 12-cie lat, widzimy Go na święcie Paschy w Jerozolimie. Ale od tego momentu, aż do ukończenia 30-tu lat, Jego życie osnute jest milczeniem.

W 30-tym roku życia Pan Jezus został ochrzczony w Jordanie na pustyni przez Jana Chrzciciela, następnie był kuszony przez szatana przez 40-ci dni. Zaraz potem rozpoczął to, co jest znane jako Jego publiczna służba - usługiwanie, które można dla łatwiejszego zapamiętania podzielić na trzy okresy:

- a/ w Judei - około jednego roku.
- b/ w Galilei - około jednego roku i dziewięciu miesięcy.
- c/ w Perei /część Transjordanii/ - około czterech czy pięciu miesięcy.

Jego usługiwanie charakteryzowało się następującymi cechami:

1. Dokonał wielu cudów, aby udowodnić swoje twierdzenie, iż jest Synem Bożym i królem Izraela.
2. Nauczał lud wielkich prawd, dotyczących Królestwa Bożego, a mianowicie, w jaki sposób doń można wejść, i w jaki sposób poddani tego Królestwa winni się zachowywać. W nauczaniu tym posługiwał się przypowieściami, przykładami i cytatami ze Starego Testamentu.
3. Powołał, przeszkolił i wysłał dwunastu uczniów, aby głosili dobre wieści /Ewangelię/ Żydom.

Ponieważ jednak to poselstwo napotykało na coraz większą opozycję i nienawiść ze strony Jego własnego narodu, rozszerzył swe usługiwanie także na narody pogańskie, wygłaszając, że jest Zbawicielem wszystkich, którzy wiarą Go przyjmą. Kilkakrotnie przepowiedział swoją śmierć i zmartwychwstanie, a także proroczo przepowiedział cierpienie narodu izraelskiego, który właśnie Go miał zamiar odrzucić.

Po zakończeniu swego usługiwania w okręgu na wschód od Jordanu /Perei/, dokonał tryumfального wjazdu do Jerozolimy, przy czym lud powitał Go z radosną wrzawą. Niemniej przywódcy religijni knuli przeciwko Niemu spisek i wreszcie uzgodnili z Judaszem cenę, za jaką Go wyda. Celem powrotu Jezusa do Jerozolimy było obchodzenie Paschy ze swymi uczniami, a także ustanowienie Wieczery Pańskiej jako trwałej pamiątki Jego śmierci. Potem szybko po sobie nastąpiły wypadki związane z Jego pełną agonii modlitwą w Getsemane, wydaniem Go przez zdrajcę, rozprawą przed żydowskim trybunałem, /w czasie której Piotr z całą stanowczością zaparł się swego Pana/ i rozprawą sądową przed reprezentantami władzy rzymskiej, to jest zarówno Piłatem jak i Herodem.

Jakkolwiek było rzeczą oczywistą, że Syn Boży jest niewinny, jako że oskarżenia spoczywały tylko na podstawie świadectw fałszywych świadków, to jednak Piłat nakłonił się do życzeń ludu i wydał Go na ukrzyżowanie; zawisł On na krzyżu pomiędzy złooczyńcami! Zbawiciel zmarł na skutek całkowitego wykrwawienia. W pewnym sensie został zabity rękami niegodziwych ludzi, w innym jednak sensie poszedł na krzyż dobrowolnie, aby odnieść Boży sąd nad grzechem tak, aby grzesznicy, którzy w Niego wierzą, mogli dostąpić zbawienia.

Ciało Jego zostało pogrzebane w nowym grobie Józefa z Arymatei, ale trzeciego dnia zmartwychwstał. Potem często pojawiał się swoim uczniom i innym wierzącym, aż wreszcie po 40-tu dniach wstąpił do Nieba, aby zostać uwielbionym po prawicy Boga Ojca jako Księżę i Zbawiciel.

Nie wszystko, co uczynił Pan Jezus zostało zapisane w Ewangeliach. Jeśli bowiem usiłowano by ująć w księgach kompletną historię Jego życia, to cały świat nie byłby w stanie pomieścić ksiąg, które musiałyby zostać napisane /Jan 21,25/. "Te zaś są spisane, abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystusem, Synem Boga i abyście wierząc, mieli żywot w imieniu Jego" /Jan 20,31/.

Ewangelie zajmują wyjątkową pozycję w całej literaturze, ponieważ przedstawiają cztery oddzielne sprawozdania z życia doskonałego, bezgrzesznego człowieka. Życie Pana Jezusa jest tak rzeczywiste i naturalne, że wyraźnie odczuwamy, iż jest jednym z nas, a jednak z drugiej strony życie Jego jest tak doskonałe, że nikt nie byłby w stanie znaleźć w nim jakiegś plamki, czy skazy. Życiorysu doskonałego człowieka nie byłby w stanie napisać zwyczajny człowiek - w Ewangeliach tego rodzaju cztery życiorysy zostały darowane nam przez Ducha Świętego.

Ale dlaczego istnieją cztery Ewangelie? Czy jedna nie byłaby wystarczająca? Odpowiedzią jest po prostu fakt, że tych czterech pisarzy przedstawiło Pana Jezusa Chrystusa w różny sposób, albo też można powiedzieć, że napisali oni te księgi, aby przeanalizować różne cele.

M a t e u s z przedstawia Pana Jezusa Chrystusa jako Syna Dawidowego i jako Króla Żydów. Widzimy tu Mesjasza w Jego urodzeniu, potem widzimy jak zapowiada Jego pojawienie się Jan Chrzciciel. I zupełnie zgodnie do tej zapowiedzi pojawia się, zostaje poddany próbom, objawia się narodowi, a potem zostaje odrzucony. Z tego, że Mateusz wyprowadza genealogię Chrystusa od Abrahama i Dawida widzimy, że celem jego było przedstawienie Go jako Króla Żydów.

M a r e k opisuje Syna Bożego jako Sługę - Tego, który przyszedł na ten świat, aby wypełnić wolę Ojca. Nie zostaje tutaj podana żadna genealogia, jako że praca sługi jest ważniejszym zagadnieniem, aniżeli jego rodowód.

Celem Ł u k a s z a jest przedstawienie Pana Jezusa jako Syna człowieczego. Stąd też genealogia w 3-cim rozdziale sięga wstecz aż do Adama - pierwszego człowieka. W Ewangelii Łukasza widzimy naszego Pana jako Człowieka między ludźmi, szukającego ich, starającego się im usłużyć i ich zbawić.

Ewangelia J a n a bardzo się różni od poprzednich. Tutaj Chrystus jest przedstawiony jako Syn Boży. Jan nie podaje żadnej genealogii. Pan Jezus zostaje przedstawiony w niej od razu jako Słowo, które było od początku - jako wieczny Bóg. Dalszą ważną różnicą jest to, że Jan jest jedynym ewangelistą, który opisuje usługiwanie Zbawiciela w Judei, podczas kiedy pozostali ewangelista zajmują się Jego usługą w Galilei i za Jordanem /w Perea/.

Dzięki tym różnym sprawozdaniom z życia Pana Jezusa dana jest nam możliwość poznania Pana Jezusa w sposób bardziej kompletny i bezpośredni, aniżeli mogli zrobić to nawet Jego uczniowie - pomimo tego, że znali Go podczas Jego życia tutaj na ziemi. Powinniśmy być za te głęboko i na całą wieczność wdzięczni.

T e s t 10

W pustej rubryce po prawej stronie, zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej do poprawnej zbliżoną.

1. Rodowód Jezusa Chrystusa został podany w -
 - a/ Ewangelii Marka.
 - b/ Ewangelii Jana.
 - c/ Mateusza i Łukasza.
 - d/ Mateusza i Jana.
2. W Ewangelii Łukasza Chrystus jest widziany po raz ostatni gdy -
 - a/ wstępuje do Nieba.
 - b/ idzie z dwoma uczniami do Emaus.
 - c/ naucza uczniów w Jerozolimie.
 - d/ obiecuje uczniom zesłanie Ducha Świętego.

3. Opis ukrzyżowania Chrystusa znajduje się -
 - a/ tylko w jednej Ewangelii.
 - b/ w trzech Ewangeliiach.
 - c/ we wszystkich czterech Ewangeliiach.
 - d/ w dwóch Ewangeliiach.
4. Szczegóły z życia Pana Jezusa, gdy miał 20 lat znajdują się -
 - a/ w Ewangelii według Mateusza.
 - b/ w Ewangelii według Łukasza.
 - c/ w Ewangelii według Jana.
 - d/ w żadnej z Ewangelii.
5. Jak Zbawiciel używa przypowieści widzimy w -
 - a/ Marka 1,40-45
 - b/ Mateusza 13
 - c/ Łukasza 9,23-27
 - d/ Jana 2,1-11
6. Ewangelia Jana przedstawia Chrystusa jako -
 - a/ Syna Bożego.
 - b/ Syna człowieczego.
 - c/ Sługę.
 - d/ Króla.
7. Cel Ewangelii Jana podany jest -
 - a/ w Jana 1,1-2
 - b/ w Jana 6,35
 - c/ w Jana 10,9
 - d/ w Jana 20,31
8. Pan Przepowiedział Swoją śmierć w -
 - a/ Jana 8,58
 - b/ Mateusza 26,2
 - c/ Jana 14,3
 - d/ Mateusza 17,22-23

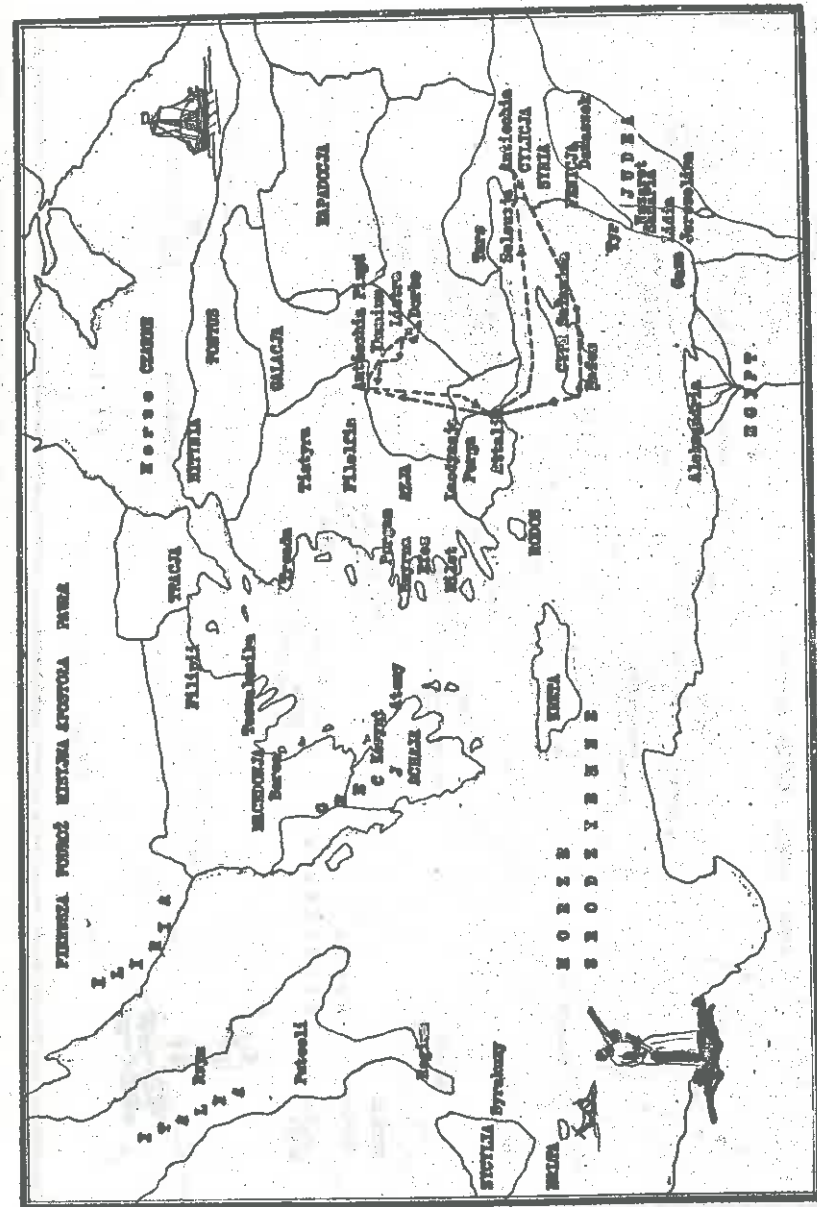
9. Większość publicznej pracy Pana Jezusa miała miejsce w -

- a. Judei.
- b. Perei.
- c. Galilei.
- d. Egipcie.

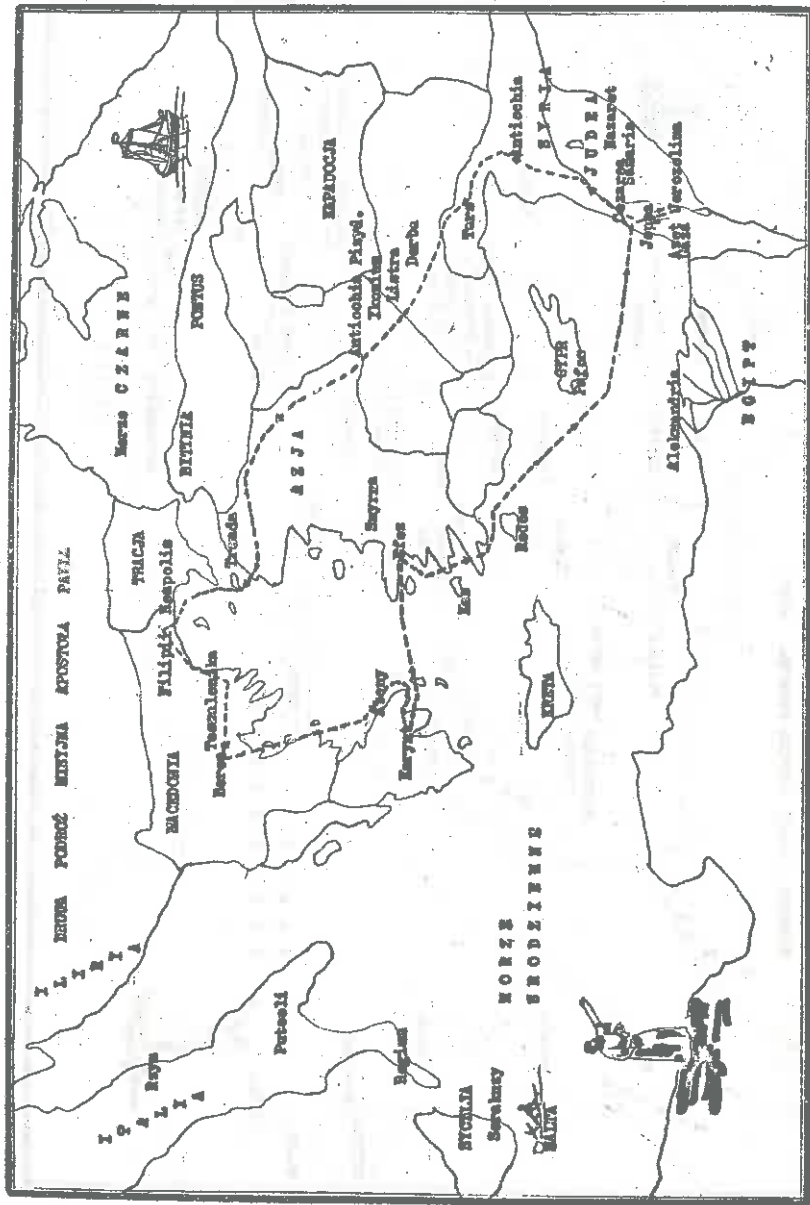
10. Imiona dwunastu apostołów podane są w -

- a. Mateusza 4,
- b. Jana 1,
- c. Mateusza 10,
- d. Marka 1,

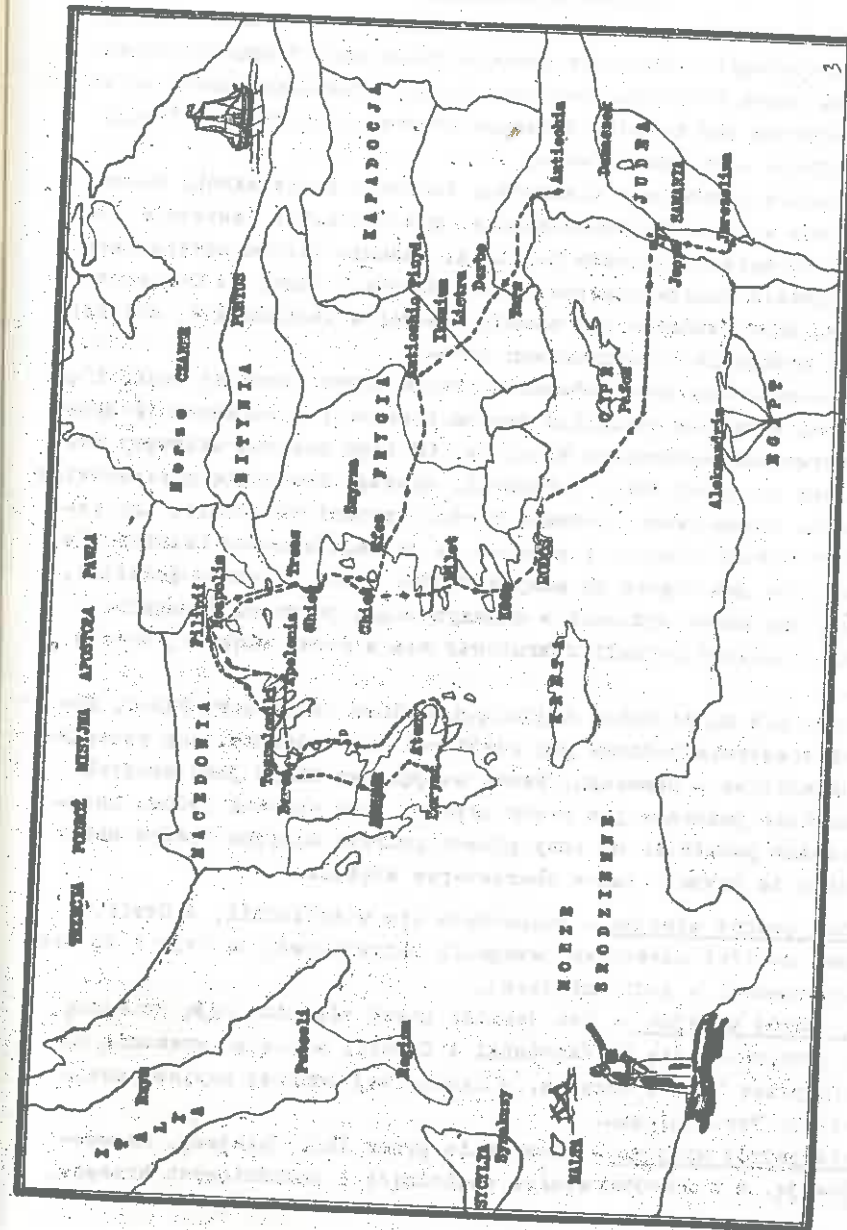
PIERWSZA PODRÓŻ MISYJNA
APOSTOŁA PAWEŁA

DRUGA PODRÓŻ MISYJNA
APOSTOŁA PAWŁA

TRZECIA PODRÓŻ MISYJNA
APOSTOŁA PAWŁA

DZIEJE APOSTOLSKIE

Ta Księga jest krótką historią formowania się i wzrostu - na najwcześniejszym etapie - Kościoła Chrześcijańskiego. Niektórzy nazwali ją dziejami Ducha Świętego, ponieważ On jest kierującą Osobą we wszystkich szczegółach jej treści. W pewnym sensie są to również dzieje dwóch apostołów - Piotra i Pawła.

Usługa Piotra dominuje w pierwszych dwunastu rozdziałach. Rozpoczyna się ona w dniu Pięćdziesiątnicy, gdy nastąpiło zesłanie Ducha Świętego i początek istnienia Kościoła. Kazanie Piotra podkreślało przede wszystkim zmartwychwstanie Pana Jezusa i fakt, iż On istotnie jest Panem. Zbór, który w ten sposób powstał w Jerozolimie, składał się niemal wyłącznie z nawróconych Żydów.

Ale rozpoczęło się prześladowanie, które coraz bardziej rosło i potężniało, aż wreszcie nastąpiło zaarrestowanie i ukamienowanie Szczepana - pierwszego męczennika Kościoła. Od tego momentu wierzący rozproszyli się po całej Judei i Samarii, głosząc Ewangelię gdziekolwiek się udawali. Wbrew swemu życzeniu Piotr otrzymał polecenie, aby zaniósł dobre wieści również i poganom, a od tego momentu Kościół nie ograniczał się już więcej do samych Żydów. Jeśli chodzi o ścisłość, to w miarę jak naród żydowski w dalszym ciągu odrzucał Ewangelię, członkowie Kościoła zaczęli rekrutować się w coraz większej mierze z pogan.

Od Dz.Ap.13,4 aż do końca tej Księgi czołową osobą jest Paweł. Dość wcześnie zbawienia podczas gdy znajdował się w drodze, aby prześladować chrześcijan w Damaszku, Paweł podjął swą misję jako apostoł pogan zupełnie podobnie jak Piotr usłużył jako apostoł Żydów. Usługę jego można podzielić na trzy główne podróże misyjne /patrz mapy/ oraz podróż do Rzymu - już w charakterze więźnia.

Pierwsza podróż misyjna - rozpoczęła się w Antiochii, w Syrii, skąd Paweł zaniósł poselstwo Ewangelii Chrystusowej na Cypr i do szeregu miejscowości w Azji Mniejszej.

Druga podróż misyjna - Raz jeszcze Paweł odwiedza Azję Mniejszą, a potem przepływa się do Macedonii i Grecji, wracając wreszcie do Antiochii przez Efez i Cezareę. W czasie tej podróży napisał swoje dwa Listy do Tesaloniczan.

Trzecia podróż misyjna - prowadziła przez Azję Mniejszą, Macedonię i Grecję, a z powrotem wzdłuż zachodnich i południowych brzegów

Azji Mniejszej do Jerozolimy. W czasie tej podróży napisał I i II List do Koryntian, List do Rzymian i do Galacjan.

W drodze powrotnej z swojej trzeciej podróży misyjnej Paweł był wielokrotnie ostrzegany, aby nie udawał się do Jerozolimy ze względu na niebezpieczeństwo zaarrestowania, które nań tam czyhało, co za tym idzie - uwięzienie i może nawet śmierć. Ale Paweł nieodwołalnie postanowił jednak tam się udać i rzeczywiście wkrótce po przybyciu tam został fałszywie oskarżony przez kilku Żydów z Azji o sprofanowanie świątyni. Został mu wytoczony proces przed Sanhedrynem, potem przed Feliksem, Festem i Agryppą, ale ponieważ zaapelował do cesarza, odesłano go do Rzymu, aby tam stanął przed trybunałem cesarskim. Okręt, na którym jechał rozbił się u brzegów Malty, a więc zarówno załoga jak i pasażerowie musieli tam przeziłnować. Kiedy Paweł wreszcie dotarł do Rzymu, otrzymał zezwolenie na zamieszkanie w własnym, wynajętym domu. Tam spędził dwa lata, służąc Słowem Bożym tym wszystkim, z którymi udało mu się wejść w kontakt, a także pisząc swe Listy więzienne - do Efezian, Filipian, Kolosan i do Filemona.

Jakkolwiek Księga Dziejów Apostolskich kończy się na tym punkcie, to istnieje jednak sporo materiałów dowodowych, że Paweł po swoim pierwszym uwięzieniu otrzymał jeszcze wolność i że dosyć dużo jeszcze podróżował. W tym to czasie, bez wątpienia, napisał I Tymoteusza, do Tytusa i także List do Hebrajczyków /jeśli Paweł istotnie jest jego autorem/.

Przypuszcza się, że Paweł został wzięty do Rzymu po raz drugi i uwięziony. Zapewne z tego okresu pochodzi jego drugi List do Tymoteusza. Był to już dres bezpośrednio poprzedzający jego stracenie.

LISTY PAWŁA

Do Rzymian

Zupełnie tak samo, jak Dzieje Apostolskie podają historię Kościoła, tak Listy reprezentują wielkie nauki Kościoła. List do Rzymian przedstawia i rozwija doktrynę o usprawiedliwieniu z wiary, przy czym przez usprawiedliwienie rozumiemy, iż Bóg uważa grzesznika za godnego wejścia do Nieba z chwilą, kiedy tenże grzesznik uchwyci się wiarą Pana Jezusa. W tym Liście Paweł najpierw udowodnia, że wszyscy ludzie są grzesznikami i że dla tej przyczyny są winni przed obliczem Bożym. Następnie wyjaśnia, że Pan Jezus umarł jako zastępca za grzeszników, tak aby ludzie mogli dostąpić

zbawienia po prostu dzięki uwierzeniu Weń. W związku z tym podkreśla, że:

- a. Zbawienia dostępuje się przez wiarę, a nie dzięki zachowywaniu zakonu przykazań, czy też dobrym uczynkom.
- b. W ten sposób mogą dostąpić zbawienia zarówno poganie jak i Żydzi.
- c. Nikt nie dostąpił zbawienia jakąś inną drogą - nawet i w czasach starotestamentowych.

Po opisanu cudownych właściwości i dobrodziejstw otrzymywanych dzięki usprawiedliwieniu, apostoł Paweł dalej podkreśla, że posiadanie tego daru zbawienia zachęca nas do świętego życia. Chrześcijanie uważają siebie za umarłych i pogrzebanych wraz z Chrystusem. Obecnie celem ich życia jest podobać się Bogu. Moc do tego, aby w ten sposób żyć po Bożemu daje im mieszkający w nich Duch Święty.

W związku z zastrzeżeniami, że Ewangelia pomija obietnice Boże dane w przeszłości Izraelowi, Paweł wskazuje na to, iż obecny stan Izraela, który został usunięty na bok, nie jest bynajmniej dokonaniem jego dziejów, ani też nie jest "ostatnim słowem" jakie Bóg ma do powiedzenia w dziejach tego narodu. Bóg spełni swe obietnice, gdy część tego ludu przyjmie Pana Jezusa jako swego Mesjasza - wiarę.

W ostatnich pięciu rozdziałach znajdujemy wiele praktycznych wskazówek, jak usprawiedliwiona osoba powinna się zachowywać w swoim obcowaniu z Bogiem, w stosunku do swego rządu i w stosunku do współwierzających.

Wielu uważa List do Rzymian za najważniejszy dokument podający jako całość fundamentalne nauki chrześcijaństwa.

I KORYNTYAN

Pobudką do napisania przez Pawła I Listu do Koryntian były wieści, jakie doszły do Pawła o kłopotach, jakie zaistniały w tym zborze, a także pytania, jakie Pawłowi zadało wielu wierzących. Można to stwierdzić na podstawie następującej listy tematów dotyczących spraw zborowych i postępowania w różnych sytuacjach:

1. Rozerwania i spory w zborze /rozd. 1 - 4/. Koryntianie

wielce uwielbiali ludzkich swych kierowników i zasłużyli sobie z tego tytułu na naganą.

2. Grzech, popełniony przez jednego z członków /rozd. 5/. Zborowinie wolno tego tolerować, ale powinien on wykluczyć takiego brata dopóki nie wyzna i nie opuści swego grzechu.

3. Chrześcijanie wytaczają przeciwko sobie sprawy sądowe /rozd. 6, 1-11/. Tego robić nie wolno; powinni być w stanie tego rodzaju sprawy załatwić pomiędzy sobą.

4. Osobista nieczystość /rozd. 6/. I to zostało potępione, jako że ciało chrześcijanina jest świątynią Ducha Świętego.

5. Małżeństwo /rozd. 7/. Paweł uczy, że małżeństwo nie jest czymś przymusowym dla każdego i że niekiedy jest rzeczą korzystniejszą dla danego człowieka pozostawać w stanie wolnym. Niemniej zasadą jest, aby mężczyźni i niewiasty wstępowali w związek małżeński, a to w celu zapobieżenia niemoralności.

6. Pokarmy ofiarowane bałwanom /rozd. 8 - 10/. Jakkolwiek nie ma w tym niczego złego, jeśli się takie pokarmy spożywa, to powinniśmy jednak unikać wszystkiego, co mogłoby zgorszyć jakiegokolwiek innego wierzącego.

7. Stanowisko niewiast w publicznych nabożeństwach /rozd. 11, 1 - 16/. Niewiasty winny na głowie nosić zasłonę jako znak - przed aniołami - swego poddaństwa.

8. Wieczerza Pańska /rozd. 11, 17 - 34/. Uczestniczenie w tej uczcie powinno mieć miejsce tylko po dokładnym zbadaniu samego siebie.

9. Dary duchowe /rozd. 12 - 14/. Nie zawsze najbardziej spektakularne dary są najlepszymi. Co więcej - są one zupełnie pozabawione pożytku, jeśli brak miłości.

10. Zmartwychwstanie /rozd. 15/. Ten piętnasty rozdział należy do najważniejszych urywków Pisma Świętego mówiących o zmartwychwstaniu ciała.

11. Troska o ubogich /rozd. 16/. List kończy się instrukcjami dotyczącymi regularnej ofiarności członków zboru na rzecz pomocy dla ubogich.

II KORYNTYAN

W Liście tym potraktowane są dwa główne tematy. Pierwszym i najważniejszym jest obrona swego usługiwania ze strony samego apostoła. Prawdopodobnie w Koryncie zaczęli działać jacyś wrogo-

wie prawdy, którzy zaprzeczali jakoby Paweł był prawdziwym apostołem Jezusa Chrystusa. Odpowiadając na te zarzuty Paweł opisuje w tym Liście wielkość zleconego mu usługiwania, a także jak wielkich doznał cierpień w czasie wypełniania powierzonego mu zadania. Porównuje swoje usługiwanie z usługiwaniem tych fałszywych nauczycieli i przypomina Koryntianom, że oni sami byli dowodem prawdziwości jego pracy, czyli, że oni dostąpili zbawienia właśnie dzięki niemu.

Drugim tematem tego Listu jest wzruszający apel Pawła, aby cierpiącym i w potrzebie znajdującym się świętym w Jerozolimie pomóc finansowo. Koryntianie winni w tym naśladować hojności Pana Jezusa, który choć był bogatym, stał się ubogim, abyśmy Jego ubóstwem mogli zostać ubogaćeni.

T e s t nr 11

Dzieje Ap. - II Koryntian

W pustej przestrzeni po prawej stronie zaznacz poprawną odpowiedź /lub najbardziej do poprawnej zbliżoną odpowiedź/

1. Księga Dziejów Ap. kończy się na -
 - a. drugiej podróży misyjnej Pawła.
 - b. na jego pierwszym uwięzieniu w Rzymie.
 - c. na jego drugim uwięzieniu.
 - d. na jego egzekucji.
2. Sądząc z treści I Koryntian, zbór w Koryncie był -
 - a. silnie ugruntowany.
 - b. na niskim poziomie duchowym.
 - c. atakował prawo Pawła do nauczania.
 - d. ogromnie ubogacony.
3. List do Rzymian został napisany -
 - a. przed wszystkimi innymi Listami Pawła.
 - b. w czasie drugiej podróży misyjnej.
 - c. w czasie trzeciej podróży misyjnej.
 - d. po jego pierwszym uwięzieniu.

4. Jednym z dowodów apostołstwa Pawła było -
 - a. nawrócenie się samych Koryntian.
 - b. jego wymowa.
 - c. jego wykształcenie.
 - d. jego hojność.
5. Kościół miał swój początek -
 - a. w Starym Testamencie.
 - b. w chwili śmierci Chrystusa.
 - c. w momencie wniebowstąpienia Chrystusa.
 - d. z zesłaniem Ducha Świętego.
6. Księga Dziejów Ap. poświęcona jest głównie opisom pracy -
 - a. Piotra i Szczepana.
 - b. Pawła i Barnabasz.
 - c. Piotra i Pawła.
 - d. Pawła i Tymoteusza.
7. Tematem ostatnich pięciu rozdziałów Listu do Rzymian jest -
 - a. jak powinni zachowywać się ludzie zbawieni.
 - b. grzeszność wszystkich ludzi.
 - c. ustosunkowanie się Boga do Żydów.
 - d. uwolnienie od mieszkającego w nas grzechu.
8. Paweł pisze na temat zmartwychwstania w I Koryntian, rozdziale -
 - a. 1.
 - b. 6.
 - c. 13.
 - d. 15.
9. Paweł prosi o udzielenie pomocy finansowej ubogim chrześcijanom w Jerozolimie w -
 - a. Rzym. 16.
 - b. I Kor. 15.

c. II Kor. 6 i 7.

d. II Kor. 8 i 9.

10. Przewodnią nauką Listu do Rzymian jest -

- a. usprawiedliwienie.
- b. porządek zborowy.
- c. przyjście Chrystusa.
- d. zmartwychwstanie.

Rozdział 12

LISTY PAWŁA /CD./

DO GALACJAN

Po odwiedzeniu Galacji przez Pawła i po założeniu tam zborów, fałszywi nauczyciele zaczęli zaprzeczać jego autorytetowi jako apostoła, i zaczęli nauczać chrześcijan, że obrzezanie i posłuszeństwo wobec zakonu jest koniecznym warunkiem zbawienia. W tym liście Paweł przede wszystkim wskazuje na to, że jego autorytet pochodzi od samego Pana Jezusa i tylko od Niego, i że dla tej przyczyny poselstwo jego jest poselstwem Bożym. Potem z naciskiem podkreśla, że zbawienie jest tylko z łaski, a nie dzięki przestrzeganiu zakonu. Zakon może tylko przekląć tych, którzy nie dopiszą w jego przestrzeganiu; nie jest natomiast w stanie dać życia. Bóg dał ludziom Zakon w tym celu, aby im wskazać na ich potrzebę Zbawiciela. Ale z chwilą kiedy dostąpili zbawienia, zostali odkupieni z przekleństwa zakonu; odtąd Chrystus, a nie zakon stanowi zasadę ich życia. Paweł kończy zachęcając świętych do cieszenia się w swym życiu wolnością chrześcijańską i do tego, aby nie pozwolili się znowu ujarzmić pod przepisy zakonu. Przypomina im, że krzyż oznacza koniec ich osobistych wysiłków w kierunku otrzymania zbawienia i że obecnie żyją dzięki mocy Ducha Świętego, a nie dzięki energii ciała.

DO EFEZIAN

Pierwsze trzy rozdziały tego Listu poświęcone są opisowi cudownego stanowiska, na jakim Bóg postawił wszystkich prawdziwie wierzących. Są oni "w Chrystusie", to znaczy, że cieszą się tą samą łaską i przyjęciem przed obliczem Bożym jak i sam Pan Jezus. Zamiast otrzymywać na tej ziemi wszelkie błogosławieństwa

w postaci materialnych bogactw, dziecko Boże zostało ubłogosławione wszelkimi duchowymi błogosławieństwami niebios w Chrystusie. Błogosławieństwa te obejmują odkupienie, przebaczenie grzechów, przyjęcie w Chrystusie, zaadoptowanie i dar Ducha Świętego. W drugim i w trzecim rozdziale Paweł objawia prawdę, że wszyscy wierzący, zarówno z Żydów jak i z pogan, są członkami Kościoła, którego kamieniem narożnym i węgielnym jest Chrystus. Ten Kościół będzie na wieki okazaniem niebiańskim rzeszom mądrości Bożej.

Ostatnie trzy rozdziały pouczają wierzących, aby chodzili godnie swych wielkich przywilejów. Powinni żyć w pokoju ze sobą nawzajem; powinni używać darów otrzymanych od Chrystusa w celu budowania Kościoła - i ogólnie wzięwszy powinni być naśladowcami Boga.

DO FILIPIAN

Podobnie jak List do Efezian, List do Filipian został napisany podczas gdy Paweł był więźniem w Rzymie. Niemniej, jak ktoś się zupełnie słusznie wyraził "nawet w najmniejszym stopniu go nie czuć więzieniem". Wręcz odwrotnie - Paweł znajduje wiele przyczyn po temu, aby się radować, udawadniając, że radość chrześcijanina ugruntowana jest na Chrystusie, a nie na ziemskich okolicznościach. Paweł wyraża gorącą wdzięczność za pieniądze, które Filipianie przesłali mu przez rękę wiernego Epafrodyta. Raduje się z tego, że w wyniku jego uwięzienia Ewangelia wielce się rozszerzyła, przy czym nawet w wypadku, gdyby mu przyszło zostać skazanym na śmierć, bo "śmierć zyskiem". Zachęca świętych do rozradowania jego serca poprzez ich jedność i pokorę - według przykładu Chrystusa; ostrzega ich przed fałszywymi nauczycielami i wskazuje na to, jak powinni biec w chrześcijańskich zawodach, uważając wszystkie ziemskie zaszczyty i osiągnięcia za śmieci - dla Chrystusa. Na zakończenie wielki apostoł raz jeszcze podkreśla potrzebę jedności, radości, samo-opanowania, zaufania w modlitwie i czystości wewnętrznego świata myśli; dziękuje im też znów za otrzymane od nich dary i zapewnia ich, że Bóg zaspokoi wszelką ich potrzebę według bogactwa swego w chwale, w Chrystusie Jezusie.

DO KOLOSAN

Wydaje się, jakoby wierzący w Koloście byli w niebezpieczeń-

stwie zbytniego zaprzątnięcia swych serc filozofią, tradycjami, przykazaniami i zachowywaniem zakonu. Pisząc ten list do nich, Paweł pragnie uwagę ich zwrócić raczej na pełnego chwały Pana Jezusa Chrystusa. Podkreśla, że Chrystus jest Tym, który stworzył i podtrzymuje wszystko, że jest wyobrażeniem Boga i głową ciała, tj. Kościoła. Powinni sobie zdawać sprawę z tego, że Jego Osoba jest na pierwszym miejscu, a że Jego dzieło jest we wszystkim wystarczające. Skoro są więc zupełni w Nim, nie powinni poświęcać uwagi ludzkim religiom, ale całą miłość swą kierować ku zmartwychwstałemu Chrystusowi i że powinni żyć tak jak przystało na tych, którzy razem z Nim zmartwychwstali. Na zakończenie apostoł podaje szereg praktycznych wskazówek, jak to należy robić.

I DO TESALONICZAN

Przypuszcza się, że ten list został napisany przez Pawła jako pierwszy. W każdym rozdziale tego listu porusza on temat powtórnego przyjścia Pana Jezusa Chrystusa, choć czyni to mając w każdym rozdziale inny cel na uwadze.

Rozdział 1 - Powtórne przyjście Chrystusa jest błogosławioną nadzieją wszystkich nawróconych.

Rozdział 2 - Powtórne przyjście Pana będzie oznaczało radość i nagrodę za wszelką służbę wykonaną dla Niego.

Rozdział 3 - Mając to wydarzenie na oku, wierzący powinni miłować się nawzajem i prowadzić święte życie.

Rozdział 4 - Wielką pociechą jest świadomość, że ci święci, którzy umarli, /zasnęli/, zostaną zmartwychwzbudzeni w chwili Jego przyjścia; święci, którzy w tym momencie będą żyli zostaną pochyceni wraz z nimi na powietrze, aby spotkać tam Pana i odtąd już na zawsze pozostać z Nim.

Rozdział 5 - Powrót Chrystusa da początek Dniowi Pańskiemu w odniesieniu do niewierzących ludzi tego świata. "Dzień ten będzie dniem utrapienia i gniewu. Wobec wielkiej bliskości tych wydarzeń chrześcijanie powinni żyć trzeźwo i z oczekiwaniem.

Do Galacjan - I Tesal.

W pustej przestrzeni po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. List do Galacjan uczy, że -
 - a. Zakon stanowi regułę życia chrześcijanina.
 - b. jesteśmy zbawieni przez wiarę, ale zachowani przez zakon.
 - c. jesteśmy zbawieni i zachowani przez wiarę dzięki łasce.
 - d. żyjemy dzięki energii ciała.

2. O powtórny przyjsciu Chrystusa jest mowa w każdym rozdziale -
 - a. I Tesaloniczan.
 - b. Filipian.
 - c. Kolosan.
 - d. Efezian.

3. Galacjan rozdz. 2 opisuje jak Paweł -
 - a. Bronił Piotra z racji jego wierności.
 - b. zganił Piotra za obłudę.
 - c. otrzymał od Piotra autorytet do głoszenia Słowa Bożego.
 - d. przymusił Tytusa do obrzezania się.

4. Najważniejszym tematem listu do Filipian jest -
 - a. miłość.
 - b. radość.
 - c. pokój.
 - d. cierpliwość.

5. Unizenie i uwielbienie Chrystusa opisane jest w liście do Filipian w rozdziale -
 - a. 4.
 - b. 3.

- c. 1.
d. 2.
6. Ostatnie trzy rozdziały Listu do Efezian opisują -
a. stanowisko wierzącego w Chrystusie.
b. Kościół jako objawienie mądrości Bożej.
c. jakim chrześcijanin winien być w życiu praktycznym.
d. duchowe błogosławieństwa wierzącego.
7. List do Kolosan uczy, aby każdy wierzący -
a. mógł zrozumieć znaczenie filozofii.
b. rozumiał znaczenie tradycji.
c. zrozumiał, że ludzkie religie wystarczają.
d. rozumiał, że Chrystus całkowicie wystarczy.
8. Gdy Pan Jezus wróci, wierzący -
a. pozostaną na ziemi wraz z Nim.
b. zostaną wzięci na powietrze, by być z Nim.
c. zobaczą Go tylko wtedy, jeśli w tym momencie będą żyli.
d. wejdą do Dnia Pańskiego.
9. "Być w Chrystusie" oznacza -
a. być równie bliskim Bogu jak jest Chrystus.
b. doznawać błogosławieństwa w ziemskich bogactwach
c. zostać ochrzczonym w wodzie.
d. urodzić się z chrześcijańskich rodziców.
10. Chrystus jest Głową ciała, Kościoła, według -
a. Galacjan 4.
b. Efez. 3.
c. Filip. 2.
d. Kolos. 1.

Rozdział 13

LISTY PAWŁA /GD./
II DO TESALONICZAN

W swoim pierwszym Liście Paweł wspominał, iż dzień Pański będzie okresem wielkich cierpień. Niektórym Tesalończykom wydawało się, że ciężkie prześladowania, które przechodzili, wskazywały na ten właśnie okres. Dlatego też apostoł pisze do nich ten list, aby im udowodnić, że to jest niemożliwe, gdyż: /1/ Najpierw po swych świętych przyjdzie Chrystus i zostaną oni zabrani do Niego; /2/ Dalej - nastąpi wielkie odstępstwo od wiary; /3/ Musi objawić się ów mąż grzechu, zwany Antychrystem.

Nadzieja powtórnego przyjścia Chrystusa powinna być źródłem pociechy dla wszystkich prawdziwie wierzących. Chrześcijanie nie powinni jednak zaprzestać pracować w czasie czekania na Jego powrót. Powinni raczej cicho zarabiać na chleb i nigdy nie słabnąć w czynieniu dobrze.

I DO TYMOTEUSZA

Ten pierwszy List głównie poświęcony jest zagadnieniu porządku w zborze. Na przykład rozdział pierwszy podkreśla wielkie znaczenie przestrzegania czystości nauki. Rozdział drugi zajmuje się sprawą modlitwy i poucza niewiasty, aby się ubierały skromnie i aby się wstrzymywały od publicznego usługiwania w zborze. Jakim warunkom powinni odpowiadać starsi i diakoni - jest tematem rozdziału trzeciego. Wreszcie, w ostatnich rozdziałach Paweł poucza Tymoteusza jak ma sprawować swoją usługę; mówi o ustosunkowaniu się do starszych i do wdów, a także o obowiązkach sług. Upomina go, aby był wiernym w wykonywaniu obowiązków, które mu zostały powierzone i poleca go łasce Bożej.

II DO TYMOTEUSZA

Ten List został napisany w czasie uwięzienia Pawła w Rzymie. Gdy apostoł patrzył wokół siebie, wszędzie widział odstępstwo od prawdy i coraz bardziej się mnożące trudności w Kościele. W obliczu takiej sytuacji zachęca młodego Tymoteusza, aby był odważnym i nie wstydził się wykonywać swych obowiązków. W miarę jak pogłębiać się będą wokół niego mroki, Tymoteusz winien nauczać innych, którzy by mogli również stać się nauczycielami, winien

stać na posterunku jako dobry żołnierz, a stronić od wszelkiego zła. Paweł przepowiada, że ostateczne dni będą się charakteryzowały okropną niegodziwością i w życiu i doktrynie; ale ucieczką Tymoteusza winno być Słowo Boże, które jest wspaniałym źródłem mocy i mądrości. Wreszcie apostoł rozkazuje uroczycie Tymoteuszowi, aby wiernie wykonywał swą pracę, głosił słowo, był w pogotowiu, gotów cierpieć - jednym słowem, aby w całej pełni okazał się sposobnym do sprawowania swego urzędu.

LIST DO TYTUSA

W okresie, który miał miejsce pomiędzy swymi dwoma pobytami w więzieniu w Rzymie, apostoł Paweł pozostawił Tytusa na Krecie w celu upewnienia się, że zostanie tam zachowany porządek i zaopiekowania się tamtejszymi zborami. List do Tytusa zawiera listę niektórych rzeczy, które są konieczne w dobrze uporządkowanym zborze. Przede wszystkim starsi zborowi i diakoni muszą odpowiadać pewnym koniecznym warunkom - co jest bardzo ważne. Po drugie należy ukrócić fałszywych nauczycieli. Po trzecie należy podawać zdrową naukę i przestrzegać jej zachowywania. Wreszcie święci powinni być poddani władzy świeckiej i powinni poświęcać się raczej dobremu uczynkom, a nie jakimś próżniaczym spekulacjom.

LIST DO FILEMONA

W Księdze tej występują trzy główne postacie: Filemon, Onezym i Paweł. Filemon był chrześcijaninem mieszkającym w Kolosie i był bliskim przyjacielem Pawła. Onezym był jego niewolnikiem, który uciekisz od swego pana udał się do Rzymu, gdzie spotkał się w więzieniu z Pawłem. W tym Liście Paweł prosi Filemona, aby zechciał z powrotem przyjąć Onezyma, ale teraz już nie jako niewolnika, ale jako brata w Panu. Paweł zobowiązuje się wyrównać wszelkie straty jakie Filemon poniósł w związku z ucieczką Onezyma, pisząc do niego w taki sposób: "Ja zapłacę". To jest oczywiście pięknym obrazem Ewangelii, wskazując na to, w jaki sposób Chrystus wziął nasze grzechy i zapłacił za nie sam.

DO HEBRAJCZYKÓW

Autor tego Listu jest nieznany. Wielu przypuszcza, że należy on do Listów napisanych przez apostoła Pawła. Dlatego też

objęty jest on uwagami zamieszczonymi w tej sekcji. Najbezpieczniej jednakowoż jest stwierdzić, że nie wiemy konkretnie kto jest autorem.

Cel tego Listu jest całkiem jasny. Wielu z tych, którzy jako pierwsi zainteresowali się wiarą chrześcijańską, byli Żydami. Słyszeli jak głoszone Ewangelię i zainteresowali się nią. Niektórzy nawet wyznali wiarę w Pana Jezusa. Ale niewątpliwie w porównaniu z barwną ceremonialnością judaizmu chrześcijaństwo przedstawiało się niezmiernie prosto. Stąd wielu ulegało pokusie, aby odwrócić się od Chrystusa, którego nie mogli widzieć, by na nowo się zwrócić do świątyni, ołtarza, kapłaństwa i ofiar, które mogli widzieć. Stąd więc autor Listu do Hebrajczyków udowadnia, że chrześcijaństwo przewyższa wszystko, cokolwiek istniało poprzednio. Na przykład - zamiast aby oddawać Bogu cześć w przybytku uczynionym ręką ludzką, możemy przez wiarę wejść przed obecność Boga w Niebie i tam Mu składać cześć i uwielbianie. Zamiast kapłana, który jest grzesznikiem i który pewnego dnia będzie musiał umrzeć mamy Wielkiego Najwyższego Kapłana który jest święty, nienaganiony, nieskazitelnie czysty, który też nigdy już nie umrze. Innymi słowy to wszystko, co było udziałem judaizmu było widoczne, ale tylko doczesne i niezupełne. Były to zaledwie typy, cienie, obrazy Osoby i działalności Chrystusa. Natomiast chrześcijaństwo, jakkolwiek niewidoczne, jest rzeczywiste i wieczne. Sprawy te ogląda się wiarą, a bez takiej wiary jest rzeczą niemożliwą podobać się Bogu.

T e s t nr 13

II DO TESALONICZAN - DO HEBRAJCZYKÓW

W pustej przestrzeni po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Starsi zborowi muszą być -
 - a. dobrymi ludźmi interesu.
 - b. dobrze wykształceni.
 - c. ludźmi dobrze się zachowującymi i zdolnymi do nauczania.
 - d. dobrymi organizatorami i ludźmi majątnymi.

2. Celem Pawła w pisaniu do Tymoteusza drugiego Listu było -
 - a. przepowiedzieć nawrócenie się świata przez Ewangelię.
 - b. wyszczególnić obowiązki sługi.

- c. Odesłać do domu zbiegłego niewolnika.
d. przepowiedzieć niegodziwość ostatecznych dni.
3. W II Tesal. 2 mąż grzechu nazwanym jest również -
a. fałszywym prorokiem.
b. synem zatracenia.
c. bestią.
d. wężem.
4. Księga Filemona ilustruje Ewangelię w wierszu -
a. 19.
b. 18.
c. 10.
d. 9.
5. Autorem Listu do Hebrajczyków był -
a. Paweł.
b. nieznany człowiek.
c. Piotr.
d. Tymoteusz.
6. Gdy Paweł pisał do Tytusa, ten ostatni znajdował się -
a. na Krecie.
b. w Rzymie.
c. w Jerozolimie.
d. w Antiochii.
7. Paweł napisał II do Tesal. w celu nauczania ich, że -
a. żyją już w Dniu Pańskim.
b. że nie wejdą do Dnia Pańskiego.
c. że łąka chwila doświadczą Dnia Pańskiego.
d. Dzień Pański już minął.
8. W swym pierwszym Liście do Tymoteusza Paweł nauczał, że -
a. niewiasty powinny nakrywać głowę w zborze.
b. niewiasty nie powinny nauczać w czasie nabożeństw w zborze.

- c. powinien nauczać innych, by też mogli stać się nauczycielami.
d. powinien znosić trudy jak dobry żołnierz.
9. II do Tymoteusza został napisany -
a. w czasie pierwszej podróży Pawła.
b. w czasie jego pierwszego uwięzienia.
c. przed jego ostatecznym uwięzieniem.
d. tuż przed jego śmiercią.
10. List do Hebrajczyków podkreśla -
a. wyższość chrześcijaństwa w stosunku do judaizmu.
b. ważność judaizmu.
c. różnicę zachodzącą pomiędzy starszymi zboru a diakonami.
d. różnicę zachodzącą pomiędzy wiarą i uczynkami.

Rozdział 14

LISTY POWSZECHNE I OBJAWIENIE

List Jakuba

Ten List napisany przez Jakuba /prawdopodobnie brata naszego Pana/ a skierowany do chrześcijan rozproszonych po całym podówczas znanym świecie. uważa się za najwcześniejszy z nowotestamentowych Listów. Został on zapewne napisany we wczesnych dniach Kościoła, gdy członkowie jego rekrutowali się w większej części z Żydów i gdy żydowskie zwyczaje ogólnie panowały.

Jest to List o wielkiej wartości praktycznej, potępiający takie rzeczy jak podział na klasy, nieokielzany język, zazdrość, kłótnie i ucisk biednych.

Jakub podkreśla różnicę jaka zachodzi pomiędzy wiarą będącą li tylko wyznaniem, a taką wiarą, która pociąga za sobą spełnianie dobrych uczynków.

List ten kończy się zachętą, aby święci byli cierpliwi w ucisku, a także by się modlili za siebie nawzajem.

I PIOTRA

Pierwszy List Piotra został napisany do wierzących Żydów, którzy

żyli na terenie obecnej Azji Mniejszej, a przechodzili przez okres ogromnych cierpień w związku z prześladowaniami. Jego poselstwo tohnie nadzieją. Chrześcijanin ma możność spoglądania okiem wiary poza cierpienia ku chwale. W chwili obecnej łaska Boża wystarczy dla każdego okresu niedoli. A jeśli chodzi o przyszłość, to bogactwo chrześcijanina jest niezniszczalne, gdyż takie wartości jak krew Chrystusa, Słowo Boże i przyszłe dziedzictwo stanowią skarby, których żadne prześladowanie nie jest w stanie zrabować.

Dlatego też apostoł zachęca świętych, aby wytrwali we wierze, aby traktowali cierpienia jako konieczność, ale coś, co trwa tylko na chwilę, a przynosi pożytek. Ostrzega, aby każdy cierpiał za czynienie dobrze, a nie za jakieś swoje grzechy. Zachęca wszystkich do naśladowania przykładu Chrystusa poprzez prowadzenie świętego życia, a potem zwraca się do poszczególnych grup - takich jak obywatele, niewolników, mężów, żon, i to szczególnie w obliczu zbliżającego się końca tego wieku. Starszych zborowych zachęca do wierności, a młodszych do posłuszeństwa i poddania się ich kierownictwu.

II PIOTRA

II Piotra, podobnie jak II do Tesaloniczan i II do Tymoteusza mówi o sytuacji, jaka zaistnieje w Kościele w ostatecznych dniach, gdy zepsucie osiągnie swój szczyt nasilenia w chrześcijaństwie.

W rozdziale pierwszym apostoł błaga o dołożenie wszelkich starań w kierunku rozwinięcia chrześcijańskiego charakteru, w obliczu pewności, że przychodzi Królestwo, a wraz z nim okażą się i nagrody.

Rozdział drugi ostrzega przed fałszywymi nauczycielami, którzy zwiódą wielu, ale którzy też nie ujdą sądu.

W ostatnim rozdziale Piotr ostrzega o przyjściu w dniach ostatecznych drwiących szydarców, którzy będą zaprzeczać prawdzie o powtórny przyjściu Chrystusa. Potwierdza więc tym samym doktrynę o powtórny przyjściu Pana i o sądzie tego świata. Upomina też wierzących, aby dokładali wszelkiej pilności w pracy dla Pana, aby żyli święcie, bez skazy i bez nagany w pokoju, wzrastając w łasce - a to tym bardziej, im się ów dzień przybliży.

I JANA

Apostoł Jan opisuje w tej Księdze charakterystyczne cechy tych, którzy są dziećmi Bożymi. Zupełnie tak samo jak istnieją duże podobieństwo wśród członków rodzin ludzkich, dzieci Boga również są do siebie pod wieloma względami podobne. A oto niektóre z tych podobieństw:

1. Wolą chodzić w światłości aniżeli w ciemności; oznaczają to, że już więcej nie są zniewoleni grzesznymi nawykami.
2. Jeśli zgrzeszą, to grzech swój wyznają w celu podtrzymania szczęśliwego rodzinnego stosunku z Bogiem i bliźnimi.
3. Zachowują Boże przykazania.
4. Miłują braci /i siostry/.
5. Wyznają Pana Jezusa swym życiem i ustami.
6. Posiadają Ducha Świętego.
7. Przewyciężyli świat.

List ten koryguje również błędne poglądy dotyczące bóstwa i ludzkiego charakteru Pana Jezusa. Jest On doskonałym Bogiem i równocześnie doskonałym Człowiekiem. Jakakolwiek inna koncepcja Boga poza tą, jaką znajdujemy w Chrystusie jest bałwochwaltwem.

II i III JANA

Jest rzeczą niezmiernie interesującą dokonanie zestawienia tych dwóch Listów i zaobserwowanie jak ze sobą kontrastują. II Jana jest ostrzeżeniem przeciw fałszywym nauczycielom; apostoł radzi, aby przed nimi wszystkimi zamykać drzwi.

Z drugiej strony III Jana dotyczy tych, którzy są prawdziwymi wierzącymi; w stosunku do takich chrześcijanie powinni objawiać gościnność i uprzejmość.

W III Jana wspomniani są trzej mężowie. Gajus spotyka się ze słowami uznania za pobożność i gościnność. Diotrefes zostaje zganiony za swą pychę. O Demetriuszu dowiadujemy się, że i on otrzymał dobre świadectwo, gdyż trwał w prawdzie.

LIST JUDY

List ten omawia grzech odstępstwa, który polega na tym, że ktoś zna prawdę, a jednak od niej odstępuje. Juda przytacza trzy przykłady ukarania takiego grzechu: pisze o Izraelitach, którzy cofnęli się do świata, o upadłych aniołach i o miastach

Sodomie i Gomarze. Petem wymienia trzy typy odstępstwa zilustrowane przez trzy starotestamentowe postacie:

Kain - ludzka religia i nienawiść do ludu Bożego.

Balaam - który ma do czynienia z Bożymi sprawami, a spodziewa się przy tym zysków pieniężnych.

Kore - bunt przeciwko władzy ustanowionej przez Boga.

Wszyscy tacy ludzie z pewnością zostaną osądzeni. Chrześcijaństwo powinno budować się w wierze, modlitwie i miłości, oczekując przyjscia Pańskiego.

O b j a w i e n i e

Objawienie Jezusa Chrystusa dane apostołowi Janowi daje mu spojrzenie w przyszłość, gdy wszystkie Boże cele na ziemi osiągną swe wypełnienie, i kiedy nastąpi nowe niebo i nowa ziemia. Bardzo pomaga w czytaniu tej Księgi dokonanie zarysu jej treści w sposób następujący:

Rozdziały 1-3 zawierają siedem listów do zborów w Azji. Jakkolwiek listy te były wtedy zaadresowane do faktycznie istniejących zborów, istniejących za czasów Jana, to równie prawdziwym jest fakt, że listy te dają bardzo dokładny zarys dziejów Kościoła w rozmaitych jego fazach na przestrzeni wieków, a nawet przepowiadają, jaki będzie jego stan w chwili powtórnego przyjscia Pana Jezusa.

Rozdziały 4 i 5 umożliwiają nam spojrzenie na świętych, znajdujących się w Niebie, zgromadzonych wokół tronu i oddających hołd Barankowi. Wielu jest zdania, że jest to opis wydarzeń, które będą miały miejsce po powrocie Chrystusa i po zabranii przez Niego Jego ludu do Nieba - do domu!

Rozdziały 6-19 opisują straszliwe sądy, które zostaną wylane na niewierzący świat w czasie okresu tzw. ucisku, albo inaczej utrapienia Jakubowego. W opisywaniu tych sądów Jan posługuje się takimi obrazami jak: siedem pieczęci, siedem trąb i siedem czasz. Na koniec sam Pan Jezus się pojawi, aby zniszczyć wszystkich swoich wrogów.

Rozdziały 20-22 wyjaśniają nam, że Chrystus będzie panował na ziemi przez 1000 lat, że w tym czasie szatan będzie zamknięty, wrzucony do otchłani. Przy końcu panowania Chrystusa na ziemi, osądzi On wszystkich niegodziwych, którzy żyli na przestrzeni wieków, i zostaną oni wrzuceni do jeziora z ognia. Nastąpi is-

zienie nowych niebios i nowej ziemi. Lud Boży, bezgrzeszny i nieśmiertelny będzie mieszkał z Bogiem w niezamąconym szczęściu na zawsze.

Rzeczą bardzo interesującą jest fakt, że podczas gdy ostaniam Księga Starego Testamentu kończy się na słowie "przekleństwo", to Nowy Testament kończy się błogosławieństwem:

"Łaska Pana Jezusa niech będzie z wszystkimi. Amen".

Przyczyną tego jest to, że pomiędzy nimi miał miejsce
G o l g o t a .

T e s t nr 14

LIST JAKUBA - OBJAWIENIE

W rubryce po prawej stronie zaznacz odpowiedź poprawną lub najbardziej zbliżoną do poprawnej.

1. Pierwszy List Jana zajmuje się głównie -
 - a. zachowaniem się tych, którzy są członkami Bożej rodziny.
 - b. zachowaniem się fałszywych nauczycieli.
 - c. drogą zbawionych.
 - d. grzechem odstępstwa.
2. Znacznym odstępca wspomnianym przez Judę był -
 - a. Faraon.
 - b. Saul.
 - c. Balaam.
 - d. Jezabela.
3. Okres ucisku jest dobitnie opisany w następujących rozdziałach Objawienia -
 - a. 1 - 3.
 - b. 4 i 5.
 - c. 6 - 19.
 - d. 20 - 22.
4. W siedmiu pociągnięciach dokonany szkic historii Kościoła można znaleźć w -

- a. Liście Jakuba.
 - b. I Piotra.
 - c. I Jana.
 - d. Objawieniu.
5. Nauka Jakuba, że "wiara bez uczynków jest martwa" -
- a. znaczy, że następstwem prawdziwej wiary będą dobre uczynki.
 - b. zaprzecza nauce Pawła.
 - c. oznacza, że jesteśmy zbawieni przez wiarę plus uczynki.
 - d. oznacza, że jesteśmy zbawieni dzięki uczynom.
6. Myślą kluczową I Piotra jest -
- a. fałszywi nauczyciele.
 - b. miłość.
 - c. pokój.
 - d. nadzieja.
7. Pismo Święte wyraźnie naucza, że -
- a. Chrystus przyjdzie na ziemię, gdy wszyscy już dostąpią zbawienia.
 - b. Chrystus będzie panował na ziemi przez 1000 lat.
 - c. Chrystus będzie panował przed okresem ucisku.
 - d. Chrystus nigdy nie powróci osobiście na ziemię.
8. II Piotra jest podobny do II do Tymoteusza, gdyż -
- a. oba mają po trzy rozdziały.
 - b. oba zostały napisane do młodych ludzi.
 - c. mają ten sam zasadniczy temat.
 - d. zostały napisane przez tę samą osobę.
9. Według I Jana 5,13 pewność zbawienia otrzymujemy dzięki -
- a. uczuciom.
 - b. Słowu Bożemu.
 - c. znakom.

- d. cudom.
10. II Jana nakazuje nam -
- a. mieć otwarte drzwi dla wszystkich wierzących.
 - b. nie naśladować przykładu Diotrefesa.
 - c. naśladować przykładu Gajusa i Demetriusza.
 - d. nie przyjmować fałszywych nauczycieli.

"Zespół" z. 222/71 n. 1500 K-75